

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTON
TIEDOTUSLEHTI
No 1/2010

Tiedonjyvä

**Opiskelijoiden hyvinvointi
on kaikkien etu**

Teemana opiskelua & elämää

- 10 Opiskelijan ääni kuuluviin ohjauksessa
- 13 Ei mikään tavallinen lähiö
- 16 Kulttuurista ystäviä ja yhteisöllisyyttä
- 18 Opiskelijat lasten oikeuksia puolustamassa

■ Lisäksi

4	Lyhyet	27	Tietoniekka
19	Fysiikan laitos palkittiin innovatiivisuudesta	30	Kalenteri
20	Professori esittelyssä	32	Herra X ²
21	Täällä Etiopia	32	Vanhat jyvät
22	Liikunta ja terveys	33	Summary
24	Tiedonnälkään	34	Vitriini
26	Väitökset	35	Osuma

Tiedonjyvä

45. vuosikerta
Painos 5 100 kpl
Vastaava toimittaja
Anu Mustonen
puh. (014) 260 1054
anu.mustonen@jyu.fi

Toimitussihteeri
Kirsi-Marja Nurminen
puh. (014) 260 1055
kirsi-marja.e.nurminen@jyu.fi

Ilmoitusmyynti ja tilaukset
Kalevi Luoma
puh. (014) 260 1049
kalevi.luoma@jyu.fi

Toimituksen postiosoite
Jyväskylän yliopisto/
viestintä
PL 35
40014 Jyväskylän
yliopisto

Käyntiosoite
Seminaarinkatu 15,
hallintorakennus, 4. kerros

Julkaisija
Jyväskylän yliopisto
Forssan Kirjapaino 2010

Sisäinen jakelu:
Virastomestarit

Seuraava numero
ilmestyy 23.3.2010

Kansi: Suomen kielen
opiskelija Suvi Mäkelä asuu
Kortepohjassa. Kuva: Pet-
teri Kivimäki

Tiedonjyvän tilaukset:
www.jyu.fi/tiedonjyva
Juttuvinkit toimitussihteerille

ISSN-L 0789-4805
ISSN 1798-6877
(verkkojulkaisu)

Helena Raskku-Puttonen
kasvatuspsykologian professori, vararehtori

Yhdessä kohti parempaa yliopistoyhteisöä

Viime vuosina yliopiston menestystekijänä on korostettu tutkimuksen merkitystä. Jotta korkeatasoinen tutkimus on mahdollista, yliopiston tulee panostaa vahvaan peruskoulutukseen. Opetus, oppiminen, tutkimus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen muodostavat tiiviin kokonaisuuden. Tutkimustietoon ja sen arviointiin perustuva korkealaatuinen opetus-oppimisprosessi vahvistaa motivaatiota ja tiedonjanoa, mikä vetää opiskelijoita tutkimuksen pariin. Opetuksen ja oppimisen laatua edistetään pedagogisen koulutuksen ja jatkuvan koulutuksen kehittämisen avulla. Rehtori **Aino Sallinen** on esittänyt, että opetusta antavilta henkilöiltä edellytetään tulevaisuudessa pedagoginen koulutus, mikä viestii selkeästi, että opetus ja oppiminen nähdään keskeisenä tiedeyliopiston kehityksen vahvistamisessa.

Rehtorin esittämän Student life -konseptin mukaan Jyväskylän yliopistossa halutaan luoda optimaaliset edellytykset opiskeluun yhteistyössä opiskelijaa lähellä olevien tahojen kanssa. Opiskelijat pitävät yhteisöllisyyttä tärkeänä opintojen etenemiselle. Yhteisö rakentuu opettajien ja oppilaiden välisten suhteiden ja yhteisen työskentelyn varaan. Se taas edellyttää opettajien ja opiskelijoiden kohtuullista lukumääräsuhdetta. Keskusteleva opetus, jossa tieto muotoutuu vuorovaikutuksessa, haastaa kaikki osapuolet oppimaan. Myös vertaistuen mahdollisuuksia oppimisessa voitaisiin hyödyntää enemmän. Kokemuksia omaehtoisesti tai ohjaajan aloitteesta syntyneistä opiskeluryhmistä on eri puolilta kampusta, erityisesti jatko-opiskelijoiden keskuudessa. Jatko-opiskelijat kokevat saavan-

sa opiskelutovereiltaan tärkeää tukea väitöskirjatyön eri vaiheissa.

Henkilöstön osaamisesta huolehdittaessa yksi keskeinen keino on koulutuksen systemaattinen tarjoaminen. Se edellyttää kuitenkin rakenteita, jotka tuovat ilmi työn vaatimat koulutustarpeet, ja tarjonnan on kohdattava nämä tarpeet. Esimerkiksi kehittämällä henkilöstön kehityskeskusteluja voidaan samalla edistää keskustelevaa toimintakulttuuria laitoksilla. Johtajuuden haasteena on, miten ohjata henkilöstöä kohti yhteisiä tavoitteita ja samalla säilyttää riittävä autonomia, joka on paitsi työtyytyväisyyttä lisäävä tekijä, myös luovuuden keskeinen edellytys. Urapolkuja ennakoimalla ja suunnittelemalla voidaan vähentää epävarmuutta ja rakentaa henkilöstöä arvostavaa toimintakulttuuria.

Henkilöstöpoliittisissa ohjelmissa tulee ottaa huomioon henkilöstön työhyvinvointi, urakehitysmahdollisuudet ja vaikuttamismahdollisuudet. Kannattaa kokoontua yhteen ilman virallistakin agenda ja jakaa näkökulmia, punnita vaihtoehtoja ja yhdessä etsiä toimivia uusia ratkaisuja. Avoimuus ja yhdessä tekeminen luovat luottamusta työyhteisöön.

Uuden yliopistolain myötä nyt rakennetaan toimintatapoja, jotka luovat pohjan tulevaisuuden toimintakulttuurille. Mitä syvempi luottamus ja parempi yhteishenki, sitä vahvemmin jokainen työntekijä haluaa olla mukana kehittämässä Jyväskylän yliopistoa inspiroivaksi työ- ja opiskeluympäristöksi. Opiskelun, opettamisen ja tutkimuksen toimintaedellytysten parantaminen on tärkeää. Se onnistuu parhaiten yhdessä tekemällä.

Varainhankinnan saldo lähes 1,5 miljoonaa euroa

Vuoden käynnissä ollut Jyväskylän yliopiston varainhankintakampanja on kartuttanut yliopiston pääomaa yli 1 450 000 eurolla. Varainkeruun tavoite on saada kokoon 10 miljoonan euron potti.

Valtio tukee yliopistojen pääoman kartuttamista tämän vuoden loppuun saakka niin, että jokainen yksityinen lahjoitus tuo yliopistolle

2,5-kertaisesti julkista rahaa. Eli jos 10 miljoonan euron varainhankintatavoite täyttyy, yliopisto saa sen lisäksi 25 miljoonaa euroa valtion vastinrahaa.

Viime vuoden lopussa Nordea Pankki Suomi Oyj osallistui varainhankintakampanjaan antamalla 100 000 euron lahjoituksen yliopiston peruspääomaan. Lahjoituksensa myötä Nordea Pankki Suomi Oyj saa kunnia-alaan yliopiston Martti Ahtisaari-saliin, Agora-rakennukseen.

Jyväskylän seurakunta puolestaan osallistui varainhankintakampanjaan 10 000 euron lahjoituksella.

Myös vuosi 2010 on käynnistynyt varainhankinnan suhteen vilkkaasti. Lisätietoja kampanjasta ja siihen osallistumisesta löytyy osoitteesta www.jyu.fi/yliopistontukijat.

Suomalainen koulu Abu Dhabiin?

Jyväskylän yliopiston omistama konsulttiyritys Uniservices lähtee vetämään hanketta, jossa Arabiemiiraattien Abu Dhabiin ollaan perustamassa kaksi suomalaisen mallin mukaista alakouluja. Kouluihin on tulossa myös suomalaisia opettajia ja rehtorit.

– Suomalaisopettajat opettavat neljää ainetta englanniksi ja paikalliset opettajat huolehtivat muiden aineiden opetuksesta, kertoo Uniservices-yrityksen toimitusjohtaja **Timo Juntunen**.

Neuvottelut hankkeen toteuttamisesta ovat parhaillaan käynnissä, ja vastausta suomalaisten tarjoukseen odotetaan jo helmikuun puolivälis-

sä. Myös elinkeinoministeri **Mauri Pekkarinen** kävi tammikuussa antamassa hankkeelle vauhtia tapamalla emiraattien kruununprinssin, sheikki **Mohammed bin Zayed Al Nahyanin** vienninedistämismatkaltaan.

Uniservices on aktiivisesti etsinyt uusia asiakkaita koulutuspalvelulle juuri arabimaista. Aikaisemmin suuren osan Uniservicesin toteuttamista koulutusvientihankkeista kustansivat esimerkiksi maailmanpankki tai EU. Abu Dhabin hankkeen kustannuksista vastaa Arabiemiiraatit.

Uniservicesin toiminnan uusista suunnista kerrottiin Tiedonjyvässä 3/2009.

Rehtori Aino Sallinen palkitsi tammikuussa 24 opinnoissaan hyvin menestynyttä ulkomaalaista perustutkinto-opiskelijaa 1000 euron stipendillä. Stipendinsä pääsivät rehtorilta noutamaan Gurutze del Ama Espinosa (istumassa vasemmalla), Kwok Wei Ng, Thanh Thao Tran, Sandy Adam (seisomassa vasemmalla), Anna Zaborna, Fedor Chernogorov, Yoshi Joanna Grote, Nataliia Samoilenko, Emmanuel Ossom, Adriana Herylo, Ye Zhang, Adeshina Babatunde. Äärimmäisenä vasemmalla opintosuhteeri Elina Isännäinen ja opiskelijoiden keskellä istumassa rehtori Sallinen.

TARJA VÄNSKÄ-KAUHANEN

Opiskelijat olivat kiinnostuneita Diilin Jethro Rostedtin myyntiopeista Firma 2010 -messuilla Agorassa.

Jethron opit kiinnostivat opiskelijoita

Agoran aula pullisteli kiinnostuneista kuulijoista, kun estradille kاپusi Diili-ohjelmasta tuttu **Jethro Rostedt**. Rostedtin myyntiopeja kuultiin taloustieteiden opiskelijoiden ainejärjestö Pörssi ry:n jo kuudetta kertaa järjestämällä Firma 2010 -messuilla tammikuussa.

– Myyntitaitoja ei opita koulun penkillä, vaan ne ovat synnynnäisiä ominaisuuksia, Rostedt korosti.

Samalla hän antoi myyntityöhön liittyviä vinkkejä.

Messujen tavoite on tutustuttaa opiskelijat ja työnantajat toisiinsa ja auttaa työnhaussa. Ohjelmassa olikin muun muassa luento sosiaalisesta mediasta, bisnespukeutumisen muotinäytös sekä väittelytilaisuus siitä, oppiiko yliopistossa vai työssä paremmin.

– Messut sujuivat oikein hyvin. Saimme hyvää palautetta sekä osallistujilta että esittelijöiltä. Kävijöitä messuilla oli varmaankin yli 1000,

mistä voi kiittää kiinnostavaa ohjelmaa ja nimekkäitä puhujia, Jethro Rostedia ja opetusministeri **Henna Virkkusta**, kertoo messupäällikkö **Laura Isotalo**.

Opetusministeri Virkkunen korosti avauspuheessaan, että korkeakouluopiskelijoiden harjoittelupaikat on taantumassakin säilytettävä. Hän piti tärkeänä myös sitä, että yliopistot kannustaisivat opiskelijoitaan yrittäjyyteen.

Messuilla olivat mukana muun muassa Kesko, Nordea, Akava, Keski-Suomen Osuuspankki, Accenture, Tieto Oyj sekä Descom.

– Näytteilleasettajista eniten kiitosta palautteen mukaan saivat Tapiola, Nordea ja Accenture. Yritysten esittelyjä työtehtävistään ja mahdollisista kesätyöpaikoista pidettiin hyvänä. Opiskelijat myös toivoivat lisää yrityksiä messuille, mitä me tietysti olimmekin yrittäneet toteuttaa, Isotalo sanoo. -KMN

Tiedonjyvä on hyvä

Tiedonjyvän lukijakyselyyn vastasi lähes 300 henkilöä. Suurin osa vastaajista oli Jyväskylän yliopiston henkilökuntaa tai opiskelijoita. Yli 80 prosenttia vastaajista oli joko erittäin tyytyväinen tai melko tyytyväinen lehteen. Luetuinta sisältöä olivat lehden teemasivut, pääkirjoitus ja lyhyet uutiset.

Enemmän juttuja toivottiin muun muassa tiedemaailman asioista, opiskelijoista ja etenkin opetustyöstä. Samoin toivottiin aiheita, joissa käsiteltäisiin syvällisemmin tutkimustulosten hyödyntämistä. Myös keskustelua kaivattiin lehden palstoille.

– Lukijapalaute toi esiin arvokkaita näkemyksiä ja ideoita, joita yritämme hyödyntää parhaamme mukaan lehden parantamiseksi. Etsimme myös keinoja kehittää yliopiston verkkolehteä ja keskusteluforumia, viestintäpäällikkö **Anu Mustonen** kertoo.

Vastanneiden kesken arvottiin viisi Seminaarinmäen koululaulukirjaa. Kirjat on toimitettu voittajille.

Kulttuuripolitiikan kongressi Jyväskylään

Jyväskylässä järjestetään kuudes kulttuuripolitiikan tutkimuksen maailmankongressi elokuussa 2010. Ensi kertaa Suomessa järjestettävä maailmankongressi pohtii kulttuuripolitiikan ilmiöitä talouden, kulttuurin ja hallinnon alueilla. Englanninkieliseen konferenssiin odotetaan yli kolme sataa osanottajaa.

Yliopiston verkkosivuilla käy kuhina

Yliopiston verkkosivujen kuu-kausittainen kävijämäärä on 200 000 kävijän luokkaa. Sivulatauksia lasketaan reilut 2 miljoonaa.

Vuoden visiittipiikki osuu tänäkin vuonna maaliskuulle, jolloin käynnistyy haku aika yliopistoihin. Hae opiskelemaan -sivusto antaa opastusta lukujaan suunnittelevalle ja tuo esille yliopiston ja opiskelukaupungin monet mahdollisuudet.

Kaksi kuukautta palvellut vanhakartha.fi on osoittautunut huipusuosituksi. Lähes 5400 karttaa käsittävän portaalin kuvat ja aineistot ovat kiinnostaneet jo 40 000 kävijää, ja sen sivuja on latailltu reilusti yli miljoona kertaa. Vanhakartha.fi -portaalin varhaisimmat kartat ovat 1600-luvulta. Palvelu on ilmainen ja reksteröityneitä käyttäjiä sivustolla on jo 700. tv-k

Teknologian opetuskäyttöä tutkitaan

Suomi osallistuu ensimmäisenä kansainväliseen tutkimukseen, jossa tarkastellaan teknologian roolia innovatiivisessa opetuksessa ja oppimisessa.

Microsoftin Innovative Teaching and Learning -hanke toteutetaan ensimmäisessä vaiheessa Suomen lisäksi Indonesiassa, Venäjällä ja Senegalissa. Tutkimushankkeen Suomen osuuden toteutusta johtaa tutkimusprofessori **Marja Kankaanranta** Jyväskylän yliopistosta.

Viittomakielen keskus Jyväskylän yliopistoon

Jyväskylän yliopistossa aloitti toimintansa vuoden alussa uusi Viittomakielen keskus. Keskuksessa tehdään viittomakielen tutkimusta ja annetaan viittomakieleen liittyvää koulutusta.

Keskuksen perustamisen taustalla oleva valtakunnallinen erityistehävä vahvistaa suomalaisen viittomakielen perustuslaillista asemaa yhtenä maamme virallisena vähemmistökielenä.

– Jyväskylän yliopisto on vuodesta 1998 kouluttanut viittomakielisiä luokanopettajia ja on ollut vuodesta 2004 lähtien ainoa yliopisto Suomessa, jossa on voinut suorittaa suomalaisen viittomakieleen liittyvän maisterin- tai tohtorintutkinnon, kertoo suomalaisen viittomakielen professori **Ritva Takkinen**.

Keskuksessa tutkitaan muun muassa viittomakielen lapsen kielenkehitystä, viittomakielten kielioppia

ja kieliopin tutkimuksen menetelmiä sekä viittomakielen oppimista vieraana kielenä.

– Lisäksi keskus kouluttaa suomalaisen viittomakielen osaajia tutkijoiksi ja opettajiksi sekä kuurojen kulttuurin, viittomakielen kirjallisuuden ja viestinnän asiantuntijoiksi, Takkinen jatkaa.

Viittomakielen keskuksen toimintaan liittyy kiinteänä osana myös tulkkaus. Tulkkaus mahdollistaa suomenkielisten ja viittomakielisten opiskelijoiden sekä henkilökunnan vuorovaihtuksen opiskelussa, hallinnossa ja yliopistollisissa tapahtumissa.

Luokanopettajakoulutuksen ja viittomakielen aineenopettajakoulutuksen tilalle on valmisteilla uusi viittomakielinen opettajakoulutusohjelma, joka antaa toteutuessaan laajemmat mahdollisuudet koulutautua opettajatehtäviin eri koulutusaloille.

Fysiikan laitoksen uusi spektrometri maailman parhaita

Fysiikan laitoksen kiihdytinlaboratoriossa on valmistunut uusi spektrometri, jolla voidaan syvyysprofiloita periaatteessa kaikki alkuaineet jopa alle nanometrin syvyyserotuskyvyllä. Syvimmillään analyysit voidaan tehdä usean sadan nanometrin syvyyteen asti.

– Laitteisto sopii erityisen hyvin kevyiden alkuaineiden, kuten vedyn, hiilen, typen ja hapen kvantitatiiviseen analysointiin. Nämä alkuaineet ovat vaikeita mitattavia muilla analyysimenetelmillä. Spektrometrimme

on suorituskyvyllään yksi maailman parhaista, kertoo dosentti **Timo Sajavaara**, joka on johtanut uuden spektrometrin rakennusprojektia.

Laitteen teknisestä suunnittelusta ja toteutuksesta päävastuun kantoi tutkijakoulutettava **Mikko Laitinen**.

Mittauslaitteistoa hyödynnetään pääosin pinta-, ohutkalvo- ja materiaalitutkimuksessa ja se soveltuu hyvin myös palvelututkimukseen sekä yhteistutkimuksiin yritysten kanssa. EU:n rakennerahaston lisäksi projektissa on mukana kolme yritystä.

Jyväskylässä tehdään tiedettä tuloksellisesti

Yliopistojen tieteenteon tuloksellisuutta mittaava tutkimus ilmensi viime vuoden lopulla. Tämä oli toinen kerta, kun yliopistot pantiin paremmuusjärjestykseen tuottavuutensa perusteella. Tutkimuksen mukaan Jyväskylän yliopistosta löytyy 2 alansa parasta yksikköä, yhteiskuntatieteet sekä kasvatustieteet.

Myös psykologia pärjasi vertailussa hyvin sijoittuen alan toiseksi parhaaksi yksiköksi. Tuloksellisin löytyy Helsingin yliopistosta.

Parhaiten vertailussa pärjäsi Turun yliopisto, jolta löytyi 4 alansa parasta tai toiseksi parasta yksikköä. Jyväskylällä, Helsingillä ja Åbo Akademiolla oli kullakin 3 alan paras-

ta tai toiseksi parasta yksikköä.

– Kaiken kaikkiaan Jyväskylän yliopiston yksiköt ovat hyvin tuloksellisia. Myös julkaisujen määrä on kasvanut edellisestä tutkimuksesta, arvioivat tutkimuksen tekijät professori **Osmo Kivinen** Koulutussosiologian tutkimuskeskus Rusesta, **Juha Hedman** ja **Kaisa Peltoniemi**.

Mittareina tutkimuksessa käytettiin muun muassa kansainvälisiä julkaisuja, tohtorin tutkintojen määrää sekä Suomen Akatemian myöntämää rahoitusta. Arvioinnissa oli mukana yhdeksän tieteenalaa: humanistiset, kasvatustieteet, yhteiskunta-, kauppa-, luonnon-, lääke-, terveys- ja teknilliset tieteet sekä psykologia.

KIRSI-MARJA NURMINEN

Kulttuuri- ja urheiluministeri Stefan Wallin vieraili joulukuussa liikunta- ja terveystieteiden tiedekunnassa ensimmäistä kertaa ministerikautensa aikana. Keskustelun aiheina olivat muun muassa koululiikunnan edistäminen sekä väestön liikunta-aktiivisuuden lisääminen. Ministeri Wallin jakoi myös huolen koululiikunnan tuntimäärän vähäisyydestä. Lisäksi tapaamisessa keskusteltiin mahdollisuuksista käyttää tiedekunnan asiantuntemusta ministeriön liikuntaan ja terveyteen liittyvissä kehittämishankkeissa.

Kokkolaan toinen kasvatustieteen professori

Kokkolan yliopistokeskus

Chydenius saa kasvatustieteen professorin, jonka tehtävä keskittyy paikallisten oppilaitosten ja alueellisten koulutusväylien kehittämistä tukevaan tutkimukseen. Viisivuotisen lahjoitusprofessorin rahoittavat Kokkolan kaupunki, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä ja Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Yliopistokeskuksessa on tällä hetkellä yksi kasvatustieteen professorin tehtävä, jonka vastuualueena on luokanopettajien aikuiskoulutus.

Tohtoriennätys viime vuonna

Jyväskylän yliopistosta valmistui vuonna 2009 ennätysmääräiset 136 tohtoria. Ennakkotilastojen mukaan maistereita valmistui 1068 ja kandidaatintutkinnon eli alemman korkeakoulututkinnon suoritti 1130 opiskelijaa. Tohtorintutkinnoissa syntyi yliopiston kaikkien aikojen ennätys, kun vuoden 2007 tohtorimäärä 130 rikkoutui.

Vuosien 2007–2009 keskimääräiset tutkintotavoitteet ovat Jyväskylässä 129 tohtoria ja 1380 maisteria. Eniten tohtoreita valmistui matemaattis-luonnontieteellisestä tiedekunnasta (38) ja maistereita humanistisesta tiedekunnasta (310).

Opiskelijan parhaaksi Kattiloista lakanoihin & ohjauk

ksesta kulttuuriin

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen

AUKEAMAKUVA Petteri Kivimäki, piirrookset Jonna Markkula

Opiskelijan ääni kuuluviin ohjauksessa

Student life -konseptilla kokonaisvaltaista hyvinvointia

Yliopistojen ohjaustyöltä vaaditaan paljon. Ohjauksen ei pitäisi keskittyä pelkästään opiskelijan opintoihin, vaan sen tulisi tarkastella opiskelijan elämän sujumista kokonaisvaltaisesti – tukea paitsi opintoja myös urasuunnittelua ja persoonallista kasvua.

Vaatus on lähtöisin opiskelijoilta itseltään, mutta sitä tukee myös tutkimus.

– Opiskeluaikana nuoret aikuiset pohtivat sekä ammatillista että akateemista identiteettiään. Sosiaaliset suhteet ovat tärkeitä, koska tuolloin luodaan verkostoja tulevaisuutta varten, kertoo opinto-ohjauksen professori **Marjatta Lairio**.

Lairio vetää merkittävää, Euroopan sosiaalirahaston

rahoittamaa hanketta, jossa tutkitaan ja kehitetään korkeakouluopiskelijoiden ohjausta ja työelämätaitojen tukemista. Opettajankoulutuslaitoksen koordinoimassa hankkeessa ovat mukana myös allianssikumppanit Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto sekä Koulutuksen tutkimuslaitos ja Jyväskylän yliopiston täydennyskoulutuskeskus omine yhteistyöverkostoineen.

Hankkeen juuret ovat vuonna 2004 valmistuneessa tutkimuksessa, jossa kysyttiin opiskelijoiden näkemyksiä ohjauksesta ja sen tarpeista.

– Ohjauksen parantaminen palvelee opiskelijoiden lisäksi myös korkeakoulupoliittisia tavoitteita. Pylimme

Kysymme opiskelijoilta, mitkä asiat ovat hyvinvoinnin kannalta tärkeimpiä ja mitkä hyvinvointiin liittyvät asiat kaipaavat eniten parantamista.

Salla-Rosa Leinonen, puheviestintä, 2. vuosi

1. Ystävät, ruoka, fyysinen hyvinvointi sekä opiskeluympäristö, jossa saa tukea ja ohjausta sitä tarvitessaan. Myös taloudellinen toimeentulo merkitsee, pelkällä opintotuella ei Suomessa pärjää.

2. Itse olen saanut ainelaitoksella hyvää yksilöllistä ohjausta ja tukea opiskeluun, mutta kaikilla ei varmasti ole

sama tilanne. Massaluennoinnalla ja isoissa tiedekunnissa ihmiset eivät tunne toisiaan henkilökohtaisesti. Se on toki osittain resurssikysymys.

Maria Juka, laskentatoimi, 5. vuosi

1. Tekemisen ilo opinnoissa ja rutiinit,

jotka pitävät kiinni elämässä. Jokaisen olisi myös tärkeää löytää nopeasti oma opintopolkunsaa ja oppiaine, jota todella haluaa opiskella. Opinto-ohjauksella jo lu- kiossa on suuri rooli, sillä itselleen väärää ainetta opiskelemalla voi hel- posti hukata pari vuotta elämästään.

2. Juuri opinto-ohjauksessa on paljon kehitettävää. Lisäksi fyysisen opiskeluympäristön ongelmat, ku-

vähentämään opintonsa keskeyttäneiden määrää ja tukemaan opiskelijoiden valmistumista määräajassa.

Opiskelijatutkimuksen jälkeen OKL käynnisti laitosten henkilökunnalle suunnatun ohjauskoulutuksen, jonka ehti kuudessa vuodessa suorittaa noin 100 henkilöä.

– Heidän tehtävänsä oli tehdä omalle laitokselleen ohjaussuunnitelma. Jyväskylän yliopistohan oli ensimmäinen yliopisto, jossa tehtiin koko yliopiston käsittävä ohjaussuunnitelma vuonna 2002.

Nyt meneillään olevassa hankkeessa jatketaan muun muassa laitosten ohjaustyön tukea.

– Ohjaukseen panostaminen vaatii kaikilta osapuolil-

ta uudenlaista sitoutumista. Etenkin laitosten esimiesten tulisi olla siitä perillä, Lairio muistuttaa.

Tampereella tutkitaan esimerkiksi opintonsa välillä keskeyttäneiden paluuta opintojen pariin sekä jatko-opiskelijoiden motivaatiota.

– Hanke on tutkimuspainotteinen, mikä on poikkeuksellista, mutta ehdottomasti hyvä asia.

Hyvät teemat kantavat

Rehtori **Aino Sallinen** kertoi viime syksynä yliopiston avajaisissa, että Jyväskylässä lähdetään kehittämään uu-

ten home ja huonokuntoiset rakennukset, voivat osaltaan heikentää opiskelijoiden hyvinvointia sekä opetuksen laatua.

Anne Syvänen, liikuntapedagogiikka ja opettajankoulutus, 6. vuosi

1. Perusasiat. Yleinen jaksaminen ja se, että nauttii tekemästään myös opinnoissa. Sosiaaliset kontaktit ja harrastukset pitävät hyvinvointia yllä.
2. Ehkä suuret paineet, jotka syntyvät aikataulussa valmistumisesta ja työelämästä. On hienoa, että saamme opintotukea, mutta se ei vain

yksin riitä. Tasapainotelu työnteon ja opiskelun välillä on vaikeaa ja aiheuttaa monelle ongelmia.

Mikko Valtonen, kasvatustiede, 4. vuosi

1. Yhteisöllisyys ja ihmisistä välittävä ilmapiiri ovat tärkeitä asioita. Sopiva suhde kiireettömyyden ja kiireellisyyden välillä on hyväksi.

2. Monet ymmärtävät hyvinvoinnin liian teknisesti, suoritteiden listana: liiku enemmän, syö kasviksia, tee näin ja noin, niin voit hyvin. Ei se ole niin yksinkertaista. Ihmiset ovat liian erillään. Asioita pitäisi tehdä enemmän yhdessä.

*Teksti & kuvat:
Tuukka Rantamäki*

denlaista Student life -konseptia, jossa opiskelijoiden hyvinvointia halutaan tukea eri toimijoiden voimin. Lairio tutkimusryhmineen huomasi, että suunnitellulla Student life -konseptilla ja ohjaushankkeella oli paljon yhteisiä tavoitteita.

– Opiskelijoiden omaa ääntä halutaan kuulla molemmissa. Selvitämme, mitä tarpeita opiskelijoilla on ja kehitämme toimintamalleja – Student life -konsepti puolestaan tarjoaa parannusten toteuttamisväylän, sanoo projektitutkija **Tapio Anttonen**.

Ohjausalan hankkeita on 2000-luvulla alkanut ja päättyneet.

– Onneksi hyvät teemat kantavat. Vaikka välillä tuntuu siltä, että joku asia jää kesken, pääsee sitä jatkamaan jossakin uudessa projektissa. Onneksi rehtori Sallinen on nähnyt ohjauksen merkityksen ja tukenut sitä pitkäjänteisesti, Lairio kiittää.

Uraohjausta alusta asti

Opiskelijan hyvinvoinnin kipupisteitä on selvittänyt myös rehtorin asettama työryhmä, joka jätti loppuraporttinsa tammikuussa. Anttonen on ollut mukana ryhmässä pohtimassa kehittämissuunnitelmia.

– Ryhmä haluaisi muun muassa lisätä tutkintovaatimuksiin opiskelukykyä ja oppimista edistäviä kursseja. Samoin työelämäsuunnittelu tulisi rakentaa henkilökohtaisen opintosuunnitelman osaksi. Tavoite on, että opiskelijat osaisivat hakeutua uraohjaukseen jo opintojensa alkuvaiheessa. Tällöin opiskelijalla on vielä mahdollisuus oman motivaationsa mukaan suunnitella ja reivata opintojensa sisältöjä kuitenkin unohtamatta

Yhteinen vastuu

Student life -konseptilla pyritään monen toimijan voimin tukemaan opiskeluajan sujumista. Sen kehittämiseksi on vasta perustettu ohjausryhmä.

– Suomessa vastuu opiskelijan hyvinvoinnista jakautuu monelle taholle. Konseptiin ovat lähtemässä mukaan kaupunki, ylioppilaskunta, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö Likes. Kaupungin vastuulla on järjestää liikenne- ja kulttuuripalveluita sekä yleisiä sosiaali- ja terveyspalveluita. YTHS on tärkeä yliopisto-opiskelijoiden terveyspalveluiden tuottaja. Ylioppilaskunta puolestaan tarjoaa opiskelijoille valtion tukemia aterioita sekä vastaa opiskelijoiden edunvalvonnasta. Tällöin se kiinnittää huomiota muun muassa sosiaali- ja kulttuuripalveluiden tarjontaan, kertoo koulutusjohtaja **Kari Pitkänen**.

Likesin rooli yhteistyössä on vielä avoin, mutta mahdollisuudet ovat Pitkäsen mielestä kiinnostavia.

– Opiskelijoille tulisi miettiä porkkanoita oman terveyden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Pitkänen ei näe suuria eroja eri yliopistokaupunkien välillä opiskelijoiden hyvinvoinnissa.

– Jyväskylä tosin ei ole halpa kaupunki, joten suurta etua emme siltä osin saa esimerkiksi pääkaupunkiseutuun. Toisaalta täältä on vaikeampi löytää edes osa-aikaista työtä. Opiskelijoiden taloudelliset ongelmat voivat heijastua heidän arkeensa ja sitä kautta osaltaan vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa, hän pohtii.

työelämän realiteetteja.

Yllättäen käytetyin opinto-ohjauksen taho ovat toiset opiskelijat.

– Siksi toisinaan käy niin, että mitä vilskeimpiä huhuja esimerkiksi työllistymisestä pääsee liikkeelle.

Opintohallintopäällikkö **Tuula Maijanen** pitää tutorointia yhtenä tärkeimmistä ohjauksen muodoista.

– Tutoroinnin aikana opiskelijalle luodaan tukiverkosto, joka kantaa ihanteellisimmillaan läpi opiskeluaikaa. Se on ikään kuin suunnistuskartta tulevaisuuteen, Maijanen pohtii.

Parantamisen varaa yliopistolla on siinä, miten opiskelijat otettaisiin paremmin huomioon koko opintojen ajan.

– Tutoroinnit ja yhteiset riennöt painottuvat opintojen alkuun. Vastuu yhteisöllisyyden ylläpitämisestä läpi opiskeluvuosien on kuitenkin laitosten henkilöstöllä. Heillä on paras mahdollisuus viestiä opiskelijoiden välittämisestä. Tätä voidaan ohjaushankkeella viedä eteenpäin.

Kortepohjan kylä- ja vapaa-aikasihteeri Mari Lähteenmäki ja opiskelija Wiktor Zaremba viihtyvät Kortepohjan rennessa ilmapiirissä. Oleskelutila Sopukan sohvilla voi lukea lehtiä, lainata kirjoja ja viettää aikaa yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa, jos yksinolo alkaa tötkkiä.

TEKSTI Ritva itkonen

KUVAT Petteri Kivimäki

Kortepohjan ylioppilaskylä

Ei mikään tavallinen lähiö

Tornitalojen välissä vilahtaa pyyhkeeseen kietoutunut nuori mies ja perässä seuraa opiskelijajaparikunta lastenvaunujen kanssa. Piha-alueen läpi kävellessään voi hyvällä tuurilla kuulla puhuttavan suomen lisäksi esimerkiksi italiaa, ranskaa, englantia ja saksaa sekä nähdä eksoottisesta lumesta pyöriteltyjä ukkoja. Kortepohjan ylioppilaskylään mahtuu monenlaisia tarinoita, jotka kaikki rakentavat omalta osaltaan tämän Suomessa ainutlaatuisen opiskelijalähiön yhteisöä.

Ylioppilaskylän C-rakennuksen alakerrassa on kylä- ja vapaa-aikasihteeri **Mari Lähteenmäen** toimisto,

josta löytyy kylän toiminnasta kertovaa tarpeistoa asukasneuvostovaalien äänestyskopista aina joulupukin-asuun. Lähteenmäki kertoo päätyneensä kylän vapaa-aikatoimikunnan eli KVATin aktiiviksi avaintenjakotalkoiden kautta.

– Se oli ensimmäinen kerta, kun osallistuin vapaaehtoistoimintaan. Huomaisin, että se oli kivaa, ja tutustuin uusiin ihmisiin. Myöhemmin Rentukan omistaja **Teuvo Riston**en tunnisti minut talkoista ja tarjosi pizzan. Silloin tajusin, että KVAT ruokkii nälkäiset.

Lähteenmäen tie vei KVATin puheenjohtajuuden kaut-

ta kyläsihteeriksi vuonna 2008. Ylioppilaskylässä viettämiensä vuosien aikana hän on nähnyt sen muokkautuvan pikkuhiljaa.

– Äkkiseltään tuntuu, ettei mikään ole muuttunut. Pari taloa on kuitenkin purettu ja uusia ihmisiä on tullut mukaan kyläläisten yhteiseen toimintaan. Myös kerhoja ja erilaisia tapahtumia on tullut lisää.

Kuorolauluja ja palstaviljelyä

Kylän vapaa-aikatoimikunta järjestää asukkaille ja muille JYY:n jäsenille sekä muualta mukaan eksyville monenlaista toimintaa viikoittaisista kerhoista musiikki-tapahtumiin ja pihataukoisiin. Vuodesta toiseen ihmisiä mukaan vetävä ryhmä on Korteforte-kuoro, joka perustettiin 12 vuotta sitten ja jonka riveihin mahtuu nykyään 30 laulajaa.

– Muita klassikoita ovat kässä- ja kuviskerhot. Kesäisin toimii puutarhakerho, jossa kyläläiset pääsevät kasvatta-

maan omia vihanneksiaan KVAT:in vuokraamalla pals-talla. Ylioppilaskylä on yksikkö, se on oma yhteisönsä. Asukasdemokratian avulla jokainen voi vaikuttaa asuin-ympäristönsä kehitykseen.

Viime vuosina tulleita uutuuksia ovat esimerkiksi oles-kelutila Sopukka ja tavaroiden kierrätyskeskus Kieruk-ka.

– Nämäkin lähtivät ihan tavallisten ihmisten ajatuksis-ta, Lähteenmäki sanoo rohkaisten kaikkia tuomaan eh-dotuksensa esille.

Hän toteaa asioiden järjestyvän yllättävän helposti, kun innostuneita vapaaehtoisia ilmaantuu.

Pelastetaan maailma ja vaihtarit

Kortepohjan ylioppilaskylässä pyritään energiaa säästä-vään ja ympäristöystävälliseen kehitykseen. Kylässä on käynnissä kampanja, jossa asuntoihin jaetaan energian-säästölamppuja. Lisäksi asukkaita ohjeistetaan energian-

Kortepohjan lähiön rakentaminen aloitettiin 1960-luvun puolivälissä. Ylioppilaskylän tarkoitus on tarjota edullinen asumis-vaihtoehto yliopiston opiskelijoille. Arkkitehtuuria esittelevät kylä- ja vapaa-aikasihteerit Mari Lähteenmäki ja Wiktor Zaremba

säästönikseillä, joiden avulla sähköä ja vettä säästyy arjen lomassa.

Mari Lähteenmäki muistuttaa, että itselle tarpeettomat tavarat kannattaa laittaa kiertoon. Vanhat kirjat voi viedä Sopukkaan muille luettavaksi, ja hyötytavarat taas pääsevät uudelleen käyttöön Kierukassa tai Survival Kitien mukana. Tällä hetkellä olisi tarvetta erityisesti lakanoinille, joita voi käydä lahjoittamassa esimerkiksi kyläsihteerin toimistoon.

– Pelastuu maailma ja osa vaihtareista, Lähteenmäki hymyilee.

KVAT:in toiminnassa parannetaan maailmaa, tai ainakin lähiympäristöä, myös muilla keinoin.

– Täällä ihmisten ei tarvitse olla yksin, Lähteenmäki toteaa.

– Seuraa löytyy, kun itse vain uskaltaa lähteä mukaan. Opiskelun vastapainoksi voi tulla tekemään jotain konkreettista käsillään ja osallistua vaikkapa kattilanpesutalkoisiin. Tai sitten voidaan ihan vaan hengata.

Mikä on Kortepohjan ylioppilaskylä?

Kylä: Kortepohjassa sijaitseva, Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan omistama kerrostalolähiö, jonka rakentaminen aloitettiin 1960-luvun puolivälissä ja jonka tarkoituksena on tarjota edullinen asumisvaihtoehto Jyväskylän yliopiston opiskelijoille.

KVAT: Ylioppilaskylän vapaa-aikatoimikunta, jonka puitteissa jokainen kyläläinen voi osallistua ja olla mukana järjestämässä erilaista toimintaa ja tapahtumia.

Kierukka: Tavaroiden kierrätyspiste, jonne voi tuoda turhat tavaransa ja josta voi käydä hakemassa hyödyllisiä tarvikkeita.

Sopukka: Oleskelutila, johon voi kokoontua juttelemaan tuttujen ja tuntemattomien kanssa, juoda teetä ja lukea kiertoon tuotuja kirjoja.

Rentukka: Ylioppilaskylän keskustassa sijaitseva baari, joka on toiminut ylioppilaskunnan luotto paikana jo useiden vuosikymmenten ajan ja jota kutsutaan tuttavallisemmin myös kylän olohuoneeksi.

Maailmalta Kortepohjaan

Puolalainen **Wiktor Zaremba** tuli Jyväskylään vuonna 2006 opiskelemaan Yritysten ympäristöjohtamisen maisteriohjelmaan ja suorittaa nykyään saman alan jatko-opintoja. Hän on asunut ylioppilaskylässä reilun vuoden ja viihtyy sen avoimessa ilmapiirissä.

– Kaikki toimii niin sujuvasti. Jos jotain esimerkiksi menee rikki, laitosmiehet tulevat melkein heti korjaamaan sen.

Zaremba kiittelee KVAT:in ulkomaisille opiskelijoille jatkuvia Survival Kit -paketteja, joista löytyy arjessa tarpeellisia tavaroita, kuten astioita ja petivaatteita.

– Vaihto-opiskelijoiden valmistautuneisuuden taso vaihtelee, joten on hyvä tarjota heille tällainen palvelu.

Käytettyjen mutta yhä käyttökelpoisten tavaroiden kierrätyskeskus Kierukka on osoittautunut Zaremballe sopivaksi tavaksi osallistua ylioppilaskylän toimintaan.

– Löysin sieltä, mitä tarvitsin ja koska asun lähellä, päätin ryhtyä vapaaehtoisena auttamaan muita.

Pahvihirviö kierrättää

Zaremba on myös edistänyt ylioppilaskylän ympäristötoimintaa omalla aloitteellaan.

– Huomasin talomme pyykkituvassa kasan poisheitettyjä pahvilaatikoita ja keräsin ne siitä itse kierrätettäväksi. Mietin, että olisi hyvä saada ihmiset jotenkin muista-

WIKTOR ZAREMBA

Wiktor Zaremba askarteli pesutupaan pahvihirviön, jonka kitaan voi kierrättää pahviroskia.

maan pahvilaatikoiden kierrätys ja keksin hirviön, joka syö pahvilaatikoita.

Nykyään pahvilaatikohirviöitä löytyy jo monesta ylioppilaskylän pesutuvasta, mikä tekee kierrättämisestä helpompaa.

Kortepohjasta on tullut Wiktor Zaremballe koti.

– En tiedä, kuinka kauan vielä opiskelen täällä. Olen ajatellut lähteä harjoitteluun jonnekin muualle. Haluaisin kuitenkin palata Kortepohjaan, sillä tunnen olevani täällä kotonani ja viihdyn ylioppilaskylän ilmapiirissä. Täällä on rauhallista, ja tietenkin Rentukka on lähellä.

TEKSTI Kirsi-Marja Nurminen

KUVA Petteri Kivimäki

Kulttuurista

YSTÄVIÄ JA YHTEISÖLLISYYTTÄ

Viime syksyn järjestömessuilla ensimmäistä vuotta englantia opiskeleva **Satu Eskelinen** haeskeli musiikkiin liittyviä harrastusryhmiä. Ensimmäiseksi eteen osui yliopiston sinfoniaorkesterin Sinfiksen tiski ja **Katri Koivulampi**.

– Katri oli hyvä houkutuslintu. Sinfis päättyi ensimmäisenä harrastusteni joukkoon, ja varasin sille kalenterista tilaa. Olen soittanut musiikkiopistossa huilua ja suorittanut siitä perustutkinnon. Sinfis on mukava tapa pitää yllä soittoharrastusta. Soittamiseen voi asennoitua rennommin, kun opintojen takia ei ole paljon aikaa harjoitteluun, Eskelinen pohtii.

Koivulampi on jo konkari sinfisläinen, sillä hän on ollut mukana orkesterissa vuodesta 2004. Yleistä kasvatus-tiedettä opiskeleva Koivulampi valmistuu tänä keväänä.

– Tunsin Sinfiksen jo entuudestaan, sillä pari kaveriani soitti siinä, kertoo viulua soittava Koivulampi.

Soittamisen ilon lisäksi orkesteri tutustuttaa moniin uusiin ihmisiin.

– Orkesteri on hyvä henkireikä opintojen lomassa. Muut soittajat ja erilaiset esiintymisprojektit ovat erityisen kivoja. Mukavia muistoja on esimerkiksi Jyväskylän ylioppilasteatterin kanssa tehdystä Ruusun varjo -musikaalista ja Werner Brosin kanssa esiintymisestä Kihveli soikoon -festivaaleilla. Samoin oli hienoa esittää Mozartin Requiem yhdessä 100 laulajan kuoron kanssa, Koivulampi muistelee.

– Opiskelu on toisten motivoimaa, mutta minä ainakin soitan omaksi ilokseni. Harjoituksissa saa hyvän mielen, kun soitto alkaa sujua. Soittaessa saa olla luova, sanoo Eskelinen.

Jyväskylä on musiikin harrastajalle hyvä paikka asua ja opiskella.

– Kuorojakin on mistä valita, jos vain ehtisi niihin mukaan. Harrastajia on paljon, ja treenikämppejä ja soittimen korjaajia löytyy, tytöt luettelevat.

Jotain kehitettävääkin kulttuuritarjonnasta löytyy.

– Yliopistossa voisi olla sellainen musiikkiryhmä, johon voisivat mennä mukaan nekin, joilla ei ole aikaisempaa soittoaustaa. Ja kaupunki voisi tarjota opiskelijoille ilmaisia lippuja konserteihin ja teatteriin, he ehdottavat.

Verkosto tukee eri tilanteissa

Laura Happonen ja **Enni Kokkonen** ovat tänä vuonna 50 vuotta täyttävän Jyväskylän ylioppilasteatterin, JYT:in näyttelijöitä. Happonen opiskelee psykologiaa, Kokkonen valmistui syksyllä englannin opettajaksi. Molemmat ovat harrastaneet teatteria jo vuosia.

– Kun tulin opiskelemaan Jyväskylään, en tiennyt paikkakunnan teattereista mitään. Tulin JYT:iin mukaan näyttelijöiden valintatilaisuuden kautta, ja täällä ollaan, Happonen kertoo.

– Jyväskylässä on paljon harrastajateattereita, ja ihmiset liikkuvat teatterista toiseen. Niinpä sitä tutustuu hyvin nopeasti muihin alan ihmisiin, lisää Kokkonen.

– Suurin osa kavereista onkin teatterista tutuiksi tulleita, naurahtaa Happonen.

Teatteri antaa lisää virtaa opintoihin ja auttaa irrottautumaan arjen stressistä.

– Tärkeintä on kuitenkin harrastuksen myötä syntyvä yhteisö ja verkosto, joka auttaa monessa tilanteessa. Toki harrastuksesta on ammatillistakin hyötyä, kun opiskelen ja opetan myös draamapedagogiikkaa, Kokkonen sanoo.

JYT toteuttaa näytelmien lisäksi paljon tilausesityksiä, kuten ylioppilaskunnan tutor-koulutukseen tai Keski-Suomen sovittelukoulutukseen.

– Viime elokuussa ensi-iltaan tullut näytelmäme *Synnytyt* lähtee pian Viroon teatterifestivaaleille edustamaan Suomen ylioppilasteattereita, keuhuvat Happonen ja Kokkonen.

Jyväskylä on kummankin mielestä kulttuuri- ja opiskelijaystävällinen kaupunki.

– Opiskelijat saavat esimerkiksi edullisia lippuja teatteriin.

Satu Eskeliselä soittoharrastus tuo hyvää mieltä. Yliopiston sinfoniaorkesterissa Sinfiksessä Eskelinen aloitti viime syksynä. Marraskuussa yliopiston henkilöstön perheille järjestetty Pieni iltasatu -lastenkonsertti oli yksi esimerkki Sinfiksen ja Jyväskylän ylioppilasteatterin yhteistyöstä.

Kevyttä musiikkia on hyvin tarjolla, ja myös stand up -iltoja on runsaasti. Harmi vain, että Jyrock järjestetään yleensä samaan aikaan Ylioppilasteatteri-festivaalien kanssa.

Jyväskylän yliopiston kulttuuritoimikunta ylläpitää esiintyjäpankkia, johon pääsevät mukaan yliopistos-

sa toimivat ryhmät. Joukossa on muun muassa bändejä, kuoroja, orkestereita, tanssiryhmiä ja sirkustaitajia. Esiintyjäpankista löydät osajia moniin tilaisuuksiin. Voit myös tarjota omaa ryhmääsi tai itseäsi mukaan pankkiin. Lisätietoja: www.jyu.fi/esintyjapankki.

Kulttuuri muhii kampuksella

– Me tehään kulttuuria, Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunnan kulttuurivaliokunnan puheenjohtaja **Tero Uuttana** sanoo kysyttäessä valiokunnan tehtävistä.

Ja sitähän riittää Jyrockista Kampus Kinoon ja uusien bileistä kulttuurimatkoihin ja kirpputoreihin.

– Suunnitteilla on myös Jyväskylän graffitikartta, jonka avulla voisi tutustua kaupungin graffiteihin.

Kulttuurivaliokunnan toiminta on Uuttanan mukaan tekijälähtöistä. Ja se tuntuu olevan myös opiskelijoiden mieleen.

– Elokuviissa käy keskimäärin vajaat 100 henkeä näytöksessä, ja Jyrock on jo parina vuonna ollut loppuunmyyty.

Uuttana tuli itsekin kulttuuritoimintaan mukaan Jy-

rockin houkuttamana. Käytännön kulttuurityöstä on apua myös opinnoissa, sillä Uuttana opiskelee kulttuuripolitiikan maisteriohjelmassa.

– Kulttuuripolitiikka on hallinnointia. Kulttuurivaliokunnassa toimiminen puolestaan antaa tekijän ja ruohonjuuritason näkökulmaa siitä, mitä tehdään ja kenelle, hän pohtii.

Ylioppilaskunnan tarjoamat tilat ovat Uuttanan mielestä hyviä kulttuurihautomoita.

– Ilokiven ylä- ja alakerta sekä Rentukka sopivat monenlaisiin tilaisuuksiin, ja ne ovat kaikille avoimia tiloja. Niissä on saanut alkunsa moni myöhemmin menestynyt kulttuurin muoto, kuten stand up -illat, Uuttana muistuttaa.

Opiskelijat lasten oikeuksia puolustamassa

Lasten oikeuksien sopimuksen hyväksymisestä on kulunut 20 vuotta. Lähes kaikkia maailman valtioita sitovien, kasvatusta ja koulutusta suuntaavien artiklojen tiedostaminen ja kunnioittaminen antoi aiheen juhlatapahtumalle viime marraskuussa.

Jyväskyläläiset Unesco-koulut, Jyväskylän yliopiston opettajankoulutuslaitos, Jyväskylän kristillinen opisto, lasten ja nuorten kulttuurikeskus Kulttuurianta sekä Monikulttuurikeskus Gloria järjestivät lasten oikeuksien päivänä kulkueen läpi kaupungin. Kulkue päättyi Aren aukiolle, jossa lapset saivat esittää

kysymyksiä kaupunginjohtaja **Markku Anderssonille**. Kulkueeseen osallistui noin 600 lasta, nuorta ja aikuista.

Tapahtumajärjestelyissä olivat mukana myös Mannerheimin lastensuojeluliitto, Plan Suomi Säätiö lähettiläiseen ja lapsiasiavaltuutetun toimisto.

OKL:n opiskelijat olivat yhdessä koululaisten kanssa valmistelemassa tapahtumaa. Se oli osa valinnaisista kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys -kursseja, jolla muuten tutustuttiin suomalaisen kulttuurin perinteisiin. Koulu- ja oppilaitosvierailuilla opiskelijat seurasivat myös lasten oikeuksista käytyä keskustelua.

Opiskelijat **Ella Pietiläinen**, **Anni Saarinen** ja **Teemu Veijonen** kuvasivat tapahtumaa seuraavasti:

Pääsimme tutustumaan lasten ja nuorten arkeen alkuopetuksen luokista lukioon. Ikähajonta oli suuri, minkä ansiosta kattaus nykypäivän nuorisosta oli hyvin edustettuna. Saimme paljon mukavia kokemuksia vieraillessamme kouluissa, joissa käsiteltiin lasten oikeuksia monin eri tavoin. Vierailut saivat aivan erilaisia merkityksiä, sillä noin puolet ryhmästäämme oli vaihto-oppilaita.

***

Osa tutustui Planin esittelyyn, osa kävi Kulttuuriantan järjestämissä työpajoissa, joiden vetäjinä toimivat sa-

he pyrkivät saamaan oman äänensä kuuluviin. "Ei enää pakko-syöttöä", "Tahdon olla terve", "Älä lyö, anna hali" sekä "Tahdon savuttoman kodin". Olimme yllättyneitä siitä, miten hyvin esimerkiksi yläkoululaiset osasivat ottaa kantaa lasten oikeuksien puolesta tai väitellä niiden tärkeysjärjestyksestä.

***

Monen sadan lapsen ja aikuisen juh-lakulkue lähti kirkkopuistosta djem-ben rytmittäessä marssia. Värikkäät kyltit olivat täynnä tarkkaan mietittyjä ja nokkelia iskulauseita. Kulkue marssi Aren aukiolle, missä musi-

nataiteilija **Kaisa-Liisa Ikonen** sekä kuvataiteilija **Jaako Jäppinen**. Lapsen oikeuksiin paneuduttiin draaman ja kuvataiteen keinoin. Oppilaat valmistivat värikkäitä kylttejä, joiden avulla

kista vastasi trubaduuri **Leena Pyy-lampi** ja Lyseon lukiolaisista koottu orkesteri. Tilaisuuden juonsi lukiolainen **Iiro Nahkamäki**. Yhteislaulujen ja leikkien jälkeen oli kaupunginjohtaja Markku Anderssonin puheenvuoro, jonka päätteeksi hän joutui haastavan tehtävän eteen perustellessaan vastaustauksia oppilaiden esittämiin kysymyksiin. Lapset kaipasivat vastausta muun muassa siihen, miksi lapset joutuvat kärsimään vanhempiensa työttömyyden takia.

Useissa kysymyksissä haluttiin selvittää, kuinka lasten oikeudet saadaan turvattua. Saakosken koulun oppilaat kysyivät uuden Jyväskylän sivukylien lapsille suunnitelluista harrastusmahdollisuuksista ja palveluista.

Iloinen kulkue palasi kirkkopuiston kautta kouluille. He olivat muistuttaneet koko kaupunkia tärkeästä asiasta. Kuten kaupunginjohtaja Andersson lopuksi totesi, kyllä me hyvin pärjätään yhdessä. Hyvä kaupunki meillä on!

Innovaatioasiamies Riikka Reitzer kehuu fysiikan laitosta aktiiviseksi innovaatioiden kehittäjäksi. Fysiikan laitoksen varajohtaja, professori Rauno Julin usko, että enemmänkin innovaatioita syntyisi, jos vain resurssit antaisivat myöten.

TEKSTI Mikko Koponen

KUVA Kirsi-Marja Nurminen

Fysiikan laitos palkittiin innovatiivisuudesta

Yliopiston innovaatiopalvelut myönsi fysiikan laitokselle Aktiivinen innovaattori -kunniakirjan joulukuussa. Valintaansa innovaatiopalvelut perustelee sillä, että fysiikan laitoksen henkilöstö on tehnyt ahkerasti idea- ja keksintöilmoituksia. Samoin laitos on kiinnostunut ja pohtii aktiivisesti tutkimustulostensa kaupallistamista.

Aktiivinen innovaattori -kunniakirjan myöntäneen innovaatioasiamies **Riikka Reitzerin** mukaan fysiikan laitoksesta löytyy aktiivisuutta laajalta rintamalta.

– Joukosta löytyy useita tutkijoita, jotka miettivät keinoja soveltaa tutkimustyötään yrityselämän palvelukseen. Laitos on synnyttänyt hyvin erilaisia innovaatioehdotuksia monentyyppisille markkinoille, Reitzer perusteli palkintoa.

– Suuri osa näistä innovaation poikasista on vielä synnyntä perustutkimuksen yhteydessä, mikä osoittaa tämän työn tärkeyden myös uusien keksintöjen synnyttäjänä, Reitzer jatkaa.

Palkinnosta mielissään oleva fysiikan laitoksen varajohtaja, professori **Rauno Julin** sanoo laitoksen olevan siitä onnellisessa asemassa, että sen toiminta on ollut yrityselämän suosiossa.

– Perustutkimus on sitä, mistä innovaatiot saavat alkunsa, ja laitoksemme tekemä tutkimus on aina kiinnostanut yrityselämää. Kaupallinen toiminta tuotti vuonna 2008 puoli miljoonaa euroa. Ehkä siksi tutkijamme ovat olleet itsekkin aktiivisia tuomaan ideoitaan esille, Julin pohtii.

Julin usko, että laitoksesta löytyisi nykyistä enemmänkin kehityskelpoisia innovaatioita, jos resurssit vain riittäisivät niiden jatkokehittämiseen.

– Perustutkimuksestamme syntyy hirveästi ideoita. Tarvittaisiin vain aikaa ja rahaa niiden eteenpäin viemiseen. Perustutkimukselta yli jäävä aika tahtoo mennä muiden rahoitushakemusten tekemiseen, ja yrittäjäksi ryhtyminen tutkijapohjalta voi olla vaikeaa ilman ulkopuolista apua. Tosin yliopiston tarjoama tuki on näissä asioissa selvästi parantunut viime aikoina, hän kiittää.

Ilmapiiri on muuttunut

Palkinto on osa yliopistossa ja Jyväskylän ammattikorkeakoulussa vuoden ajan toiminutta Innovaatiotoiminnan aktivointi -projektia. Projekti on jakanut jo vuoden ajan tietoa tutkimustulosten kaupallistamisesta korkeakoulujen käytävillä ja luentosaleissa.

– Olen huomannut, että innovaatiotoiminnan aktivoijat ovat ryhtyneet viime vuosina pitämään hyvin esillä myös innovaationäkökulmaa tutkijoiden työhön, sanoo kiihdytinlaboratorion teollisten sovellusten johtaja **Ari Virtanen**.

Virtasen mukaan koko yliopistokentän ilmapiiri on muuttunut viime vuosina.

– Vielä kymmenen vuotta sitten ilmapiiri oli aivan toinen. Yritysyhteistyön alku oli kuin käärmeen pyssyyn ajamista, mutta väki on sittemmin alkanut sopeutua uudistuksiin. Samalla innovaatioiden synnyttäminen yrityselämän tarpeisiin on noussut osaksi yhä useamman tutkijan ajattelua. Toki perustutkimuksen tekeminen on edelleen yliopiston pätehtävä, mutta on ollut hienoa huomata, että se ei useimpien mielestä sulje pois myöskään keksintöjen kehittämistä liiketoiminnaksi.

Nanotason arvoitusten ratkaisua

Kuka olet ja mitä teet?

Olen **Robert van Leeuwen**. Olen kotoisin Alankomaista ja muutin Suomeen neljä vuotta sitten suomalaisen vaimoni ja kahden tyttäreni kanssa. Aloitin yliopisto-opintoni Utrechtissa, Alankomaissa ja valmistuin tohtoriksi Amsterdamissa. Lisäksi olen tehnyt tutkimustyötä esimerkiksi Lundissa ja Würzburgissa, missä tapasin vaimoni. Vuonna 2007 tulin Jyväskylän yliopiston Nanoscience Centeriin yliassistentiksi ja viime keväänä sain professuurin nanofysiikassa. Vaimoni perhe on täältä päin kotoisin, joten muutimme Keski-Suomeen ollaksemme lähempänä heitä. Nanoscience Center tarjoaa mielenkiintoisen tutkimusympäristön. Ihmiset ovat kannustavia ja innostuneita työstään.

Mitä työsi käsittelee?

Olen teoreetikko eli yritän siis ymmärtää ja selittää, miten luonto toimii. Tutkin nanopartikkeleita, joten työni sijoittuu atomitasolle. Tutkimukseni keskittyy monipartikkelisiin liikehdintöihin eli selvitän, miten yhden partikkelin liike vaikuttaa kaikkiin muihin.

KIRSI-MARIA NURMINEN

Miten innostuit juuri nanofysiikasta?

Tajusin lukiossa, että matematiikan osaaminen perustuu yleisen idean ymmärtämiseen, minkä jälkeen varsinaisten laskujen suorittaminen oli helppoa. Pidän sen tyyppisestä arvoitusten ratkaisemisesta. Yliopisto-opintojeni ja tutkimustyöni myötä päädyin nanotieteen pariin. Tällä alalla on paljon ratkaisemattomia ongelmia, mikä tekee työstäni todella hauskaa.

Miten tutkimuksesi tuloksia voidaan soveltaa?

Esimerkiksi tietokoneteknologiassa. Siinä kaikki muuttuu koko ajan yhä pienemmäksi. Nanotasohan on pienintä mahdollista. Tieteellisten tutkimustulosten soveltaminen käytännön keksinnöissä kestää yleensä melko pitkään, sillä esimerkiksi tietokoneissa käytettävän teknologian mahdollistavia teorioita kehiteltiin jo 1900-luvun alussa. Ehkä kehitys on nykyään kuitenkin nopeampaa. Tutkijan selville saamille perustason tiedoille voi löytyä yllättäviäkin käyttötarkoituksia.

Mistä selville saamastasi asiasta olet innostunut erityisesti?

Mahdotonta sanoa, pidän niin monista työssäni kohtaamistani ilmiöistä. Pidän esimerkiksi matemaattisten teorioiden kehittämisestä. Selittämättömät ilmiöt saavat minut innostumaan, sillä niitä pääsee ratkaisemaan kuin palapeliä. Ja tietenkin on mukava saada työelleen huomiota, kun onnistuu selittämään jotain, joka on ennen ollut arvoitus. Tällä hetkellä minua kiehtoo kvanttitasolla tapahtuva siirtyminen. Se on kuin sään ennustamista: lukematon määrä muuttujia vaikuttaa toisiinsa hyvin monimutkaisten suhteiden kautta. Joskus seuraavan liikkeen ennustaminen onnistuu, toisinaan taas ei.

Jos saisit valita kenet tahansa, kenen kanssa haluaisit työskennellä?

Richard Feynmanin, joka työskenteli teoreettisen fyysiikan alalla ja tutki erityisesti kvanttimekaniikkaa. Hän oli innostunut työstään ja kiinnostunut monista erilaisista asioista. Hänkin piti arvoitusten ratkaisemisesta.

Miten pääset irti tutkimustyöstä?

Kahdeksan- ja neljävuotiaat tyttäreni vievät energiani melko tehokkaasti viikonloppuisin. Jos haluan rauhoittua, luen tai lähdän mökin hiljaisuuteen. Talvella pidän luistelusta.

Ritva Itkonen

MATLEENA JÄNIS

Kaverukset Bimise Belete ja Fikru Mekoya karkasivat kouluun Lalibelaan alle kymmenvuotiaina pikkupoikina.

Toivonkipinöitä Etiopiasta

Työskentelin vuodenvaihteessa puolitoista kuukautta Addis Abeban yliopistossa Etiopiassa vierailevana professorina. Opetin folkloristien tohtorikoulutusohjelmassa eurooppalaisia tutkimusmenetelmiä. Aikaa jäi myös omalle kenttätyölle ja havainnoinnille.

Etiopia on kehitysmaa. Hurjan väestönkasvun seuraukset näkyvät kaikkialla: miljoonat ihmiset elävät köyhyydessä ja taivasalla. Humanitaarinen katastrofi on mittava. Tällaisesta yhteiskunnasta valkoinen ihminen ei kaikkein ensimmäiseksi löydä toivonkipinöitä – vaikka tavallisten ihmisten elämä sisältää kaikkialla unelmia.

Koulutus on tie parempaan elämään; tätä lausetta toistetaan mantran lailla etiopialaisten kaupunkien kujilla. Bahir Darissa kymmenvuotias purukumikauppias lyöttäytyi seuraani. Hän kertoi sujuvalla englanninkielellä, miten keskeytti koulunkäynnin, koska hänellä ei ole koulu-univormua. Univormu on peruskoulussa pakollinen, ja sen hinta on 150 birriä (noin 8 euroa). Säästöjä pojalla on 20 birriä – koulunkäynti siis siintää vielä unelmissa.

Lalibelassa tapasin kaksi opiskelijapoikaa, 18-vuoti-

aan **Fikru Mekoyan** ja 20-vuotiaan **Bimise Beleten**. Pojat karkasivat kotikylästään 10 vuotta siten, sillä mielen-
sä halasi kouluun. Pojilla oli onni matkassa, sillä paikallisen koulun rehtori korjasi heidät katuojasta luokseen vuokralle. Rehtorin evästys opiskelijaelämää varten oli selvä: puoli päivää opiskelua ja puoli päivää kengänkiil-
lotusta. Lalibela näyttäytyikin opiskelijapojille hyvänä kaupunkina, sillä ihmiset ovat auttaneet heitä eteenpäin ja peruskoulu on päättymässä.

Fikru Mekoya ja Bimise Belete ovat taivaltaneet kivisen tien pienestä maalaiskylästä kaupunkiin, vieläpä elätäneet itsensä kymmenvuotiaasta asti. Seuraava askel on ammattikoulu. Toivonkipinöitä on jälleen ilmassa: kenties Lalibelaan jonain päivänä matkustaa turisti, joka haluaa sponsoroida juuri Fikrua ja Bemisea ammattiopinnoissaan Bahir Darissa. Muuten, kuten realismiin kasva-
neet nuorukaiset toteavat, edessä on paluu rutikuivaan kotikylään jatkamaan ikiaikaista maanviljelyä.

*Dosentti Outi Fingerroos
Etnologia, Monikulttuurisuus ja vuorovaikutus-
osaamiskeskus*

TEKSTI Tuukka Rantamäki & Kirsi-Marja Nurminen
KUVA Petteri Kivimäki

Futsal-huumaa Jyväskylässä

Maan ylimmällä sarjatasolla eli Futsal-liigassa pelaava Kampuksen Dynamo on suoriutunut ensimmäisestä pääsarjakaudestaan kunnialla. Kauden alussa pelaaja-valmentaja **Samu Kytölä** kertoi joukkueen tavoitteen olevan säilyminen liigassa ilman karsintoja. Tämän tavoitteen se on jo saavuttanut. Syyskaudella sarjanousija KaDy otti kaiken ilon irti altavastajan edustaan ja napsi voiton toisensa perään.

– Tiesimme itse, että pystymme ihmetekoihin. Alkuvuonna pelitahti on jatkunut kiivaana, ja parhaimmillaan viikonloppuna on ollut kaksikin peliä.

Runkosarja päättyy 13.2. ja neljä parasta selviää mitalipeleihin.

– Niihin pääsy ei ole virallinen tavoite, mutta sinnehan tietysti yritetään. Kolmen kärki tuntuu olevan karussa, mutta kyllä meillä jonkinlaiset mahdollisuudet vielä on neljanteen sijaan. Jäljellä olevista otteluista meiltä vaaditaan kyllä voittoja. Runkosarjan viimeinen kotiottelu pelataan 7.2.

KaDy:n otteet on huomattu myös maajoukkueetasolla.

– Pelaajamme **Jukka Kytölä** pelasi ensimmäisen maaoittelunsa joulukuun lopussa Seinäjoella Latviaa vastaan. Suomi voitti ottelun 2-1.

KaDy pelaa ottelunsa Jyväskylän Huhtaharjulla. Parhaimmillaan otteluita on seurannut noin 100 katsojaa.

– Jyväskylässä on paljon kilpailevaa tarjontaa. Menes-

tys liigassa on toki tuonut uusia katsojia. Ja kampukselakin ihmiset ovat tulleet onnittelemaan.

Futsal ei jätä ketään kylmäksi

Futsal on monelle kadunmiehelle vieras joukkuepeli. Nimestä voi toki päätellä, että lajilla on vahvat siteet kuningas jalkapalloon. Futsal on kuitenkin luonteeltaan aivan erilainen peli: yleensä sisätiloissa sijaitseva kenttä on jalkapallokenttää paljon pienempi. Pelaajia on kentällä vähemmän, vauhtia taas enemmän.

– Futsalissa korostuvat pelaajien henkilökohtainen pallonkäsittelytaito, tilannenopeus ja taktinen juonikkuus. Ottelut ovat useimmiten runsasmaalisia ja erittäin viihdyttäviä monien tapahtumien ansiosta, kertoo Kytölä.

Kuten joukkueen nimi jo vihjaa, Kampuksen Dynamolla on siteitä Jyväskylän yliopistoon. Seura on jyväskyläläisten yliopisto-opiskelijoiden perustama, ja noin puolet pelaajista kuuluu edelleen tavalla tai toisella yliopistoyhteisöön.

Futsalia pelaa ympäri maailmaa 25 miljoonaa ihmistä. Etelä-Amerikassa laji on erityisen suosittu. Esimerkiksi Brasiliassa väitetään olevan enemmän futsalia kuin jalkapalloa harrastavia pelaajia. Monet jalkapallon suurtähdet, kuten **Ronaldinho**, **Sócrates** ja **Romario**, ovat aloittaneet uransa futsalin parissa ja kehittäneet siinä pallonkäsittelytaitonsa huipputasolle.

Kampuksen Dynamon ensimmäinen liigakausi on sujunut ennakkoluulottomasti. Asiantuntijoiden häntäpään sijoittama joukkue kamppailee pääsystä jatkopeleihin ja neljän parhaan joukkoon.

Lumikenkäilyä, capoeiraa – ja kaikkea siltä välitä

”Ulkona on liian kylmä.” ”Koira söi hiihtomononi.” Itsetpetos ja selitykset eivät totisesti lopu kesken, kun on kyse pimeiden talvi-iltojen liikunnasta. Osa meistä nauttii raikkaasta talvisäästä ja punoittavista poskista, mutta toisille kynnys astua oma-aloitteisesti kylmään ja viimaan on ylivoimainen. Yliopistoliiikunta ja kampusalueen liikuntapaikat tarjoavat sekä henkilökunnalle että opiskelijoille paljon vaihtoehtoja omatoimiselle liikunnalle. Myös ulkoilu on mielekkäämpää, kun pimeään ja pakkaseen ei tarvitse vääntäytyä yksin.

– Yliopistoliiikunta järjestää talven ja kevään aikana noin 60 erilaista kurssia. Uusina lajeina tarjolla on esimerkiksi telinevoimistelua, jousiammuntaa ja uimahypypäämistä, kertoo yliopistoliiikunnan liikuntapäällikkö **Anneli Mörä-Leino**.

– Yliopistoliiikunnan suunnittelussa otetaan tarkasti huomioon palautekyselyiden tulokset ja muut käyttäjien esittämät toiveet. Palauteen perusteella mukaan saadaan sellaisiakin lajeja, joita emme itse edes tulisi ajatelleeksi, Mörä-Leino toteaa.

Kurssien lisäksi harrastaa voi ohjatuilla tunneilla ja vapaavuoroilla. Lajivalikoima on kattava: palloilulajien, kamppailulajien, fitness-tuntien ja tanssin lisäksi listalta löytyy esimerkiksi erilaisia hyvinvointikursseja ja -tunte-

ja. Myös vesiliikuntamahdollisuudet ovat monipuoliset, ja kuntosalille pääsee useammassakin paikassa.

Osa liikuntamuodoista on tietenkin suosituimpia kuin toiset. Lisää osallistujia Mörä-Leino toivoisi erityisesti Norssin tiloissa järjestettävälle tunneille, joille opiskelijat ja henkilökunta eivät tunnu löytävän.

– Erytisen iloinen olen liikuntaa harrastamattomille tai siitä pitkän tauon pitäneille suunnatun Liikkumisen startti -kurssin toteutumisesta. Kurssilla osallistujat pääsevät kokeilemaan helppoja peruslajeja, kuten palloiluja, vesijumppaa ja sauvakävelyä. Ideana on, että kurssilaiset voisivat helposti jatkaa liikuntaa omatoimisesti myös kurssin jälkeen, Mörä-Leino kertoo.

Liikuntapäällikkö iloitsee myös runsaasta ulkoliikuntatarjonnasta ja -kysynnästä. Joukkoon mahtuu esimerkiksi lumikenkäilyä ja retkiluistelua. Suomen vallannut juoksubuumi näkyy myös yliopistoliiikunnassa: talven ja kevään aikana järjestetään juoksurssit sekä aloittelijoille että lajia jo enemmän harrastaneille.

Yksityiskohtaiset tiedot kaikista liikuntamahdollisuuksista löydät yliopistoliiikunnan oppaasta tai www.sivuili.fi/yliopistoliiikunta.

Tuukka Rantamäki

Akateeminen työ sai historiansa

Piia Einonen, Petri Karonen ja Toivo Nygård (toim.) (2009) Jyväskylän yliopiston historia, osat I-II. Jyväskylän yliopisto.

Miten nunnakulkue liittyy Jyväskylän yliopistoon? Tai missä kohteissa kuningatar Elisabet vieraili käydessään Jyväskylässä vuonna 1976? Kysymyksiin löytyy vastaus joulun alla julkaistuista Jyväskylän yliopiston historiategokseista. Viisivuotinen kirja-projekti valmistui tavoitteen mukaisesti yliopiston 75-juhlavuonna. Kirjan ensimmäinen osa kattaa seminaarin ja kasvatustieteellisen korkeakoulun ajan, vuodet 1863–1966, ja toinen osa vuodet 1966–2006.

Historiateoksissa tutkimuskohde on niiden päätoimittajan, emeritusprofessori **Toivo Nygårdin** mukaan ”arkinen työyhteisö”. Tuo yhteisö muuttui vuosien kuluessa perhemäisestä seminaarista kansainväliseksi tiedeyliopistoksi.

– Suljetusta ja valvotusta, yhteen tehtävään keskittyneestä yhteisöstä muovautui avoimuuteen perustuva monialainen yliopisto, kuvailee FT **Heli Valtonen**, joka kirjoitti I-osaan seminaarin ja korkeakoulun ajan opetuksesta sekä opettajien ja opiskelijoiden muodostamasta yhteisöstä.

– Etsimme tutkimuksessa yliopiston identiteettiä. Punainen lanka löytyi jo seminaarin aikana 1800-luvulla. Seminaari oli aikansa ihme – esimerkiksi yhteishenkeä luovat rituaalit syntyivät hyvin nopeasti, Nygård kertoo.

Professori **Lasse Kangas** kartoittaa historiategokseissa seminaarin, kasvatustieteellisen korkeakoulun ja yliopiston syntyyn johtaneita tekijöitä. Emeritusprofessori **Bo Lönnqvist** perehtyy oppineisuuden rituaaleihin ja dosentti **Hanna Pirinen** rakennettuun ympäristöön.

Toisessa osassa käydään läpi yliopiston kasvuvuotia niin henkilöstön ja opiskelijoiden kuin tutkimuksenkin näkökulmasta. Kirjoittajina ovat

Historiategokseiden työryhmä yhteiskuvassa: Marjo Havila (ylh. vas.), Marko Lamberg, Lasse Kangas, Petri Karonen, Kustaa H.J. Vilku, Piia Einonen (alh. vas.), Toivo Nygård, Hanna Pirinen ja Heli Valtonen.

FM **Marjo Havila** ja dosentti **Kustaa H.J. Vilku**. Dosentti **Marko Lamberg** selvitti yliopiston roolia vaikuttajana ja verkostoitujana.

– Seminaari pyrki vaikuttamaan lähinnä kansallisella ja paikallisella tasolla kouluttaessaan suomenkielisiä opettajia. Kansainvälisyydestä puhuttiin jo 1960-luvulla, mutta itsestään selvää se oli vasta 1990-luvulla, Lamberg kertoo.

Julkisuudessa yliopistoa pitivät pitkään lähinnä opiskelijat.

– Kasvatustieteellisen korkeakoulun aikana he saivat näkyvyyttä kulttuuriviikoinaan, tempauksillaan ja kotiseutumatkailullaan.

1990-luvulla ymmärrettiin myös verkostoitumisen ja näkyvyyden merkitys rahoituksen saamisessa.

– Tuolloin alettiin panostaa viestintään. Tämä näkyy esimerkiksi uudelaissa toimintakertomuksissa, joissa yliopiston tunnusluvut olivat selkeästi esillä. Netin hyödyntäminen viestinnässä ajoittuu samalle vuosikymmenelle. Henkilöstön määrän kasvun myötä myös sisäisen

viestinnän merkitys kasvoi yhteisöllisyyden tuottajana.

Vaikuttavuudesta puhuttiin jo 1960-luvulla rehtori Ilppo Simo Louhivaaran aikana.

– Hänellä oli itse asiassa samoja ajatuksia siitä kuin nykyisellään rehtorilla, **Aino Sallisella**.

Yliopisto on nykyisin esillä monilla foorumeilla, painetusta mediasta verkkoon ja televisioon.

– On vaikea verrata eri medioiden vaikuttavuutta keskenään. Tieteellinen näkyvyys on monien mittareiden kannalta tärkeää, mutta suurelle yleisölle viesti menee perille esimerkiksi paikallislehden välityksellä. Populaarijulkisuus on yliopistolle ihan yhtä merkittävää kuin tiedeyleisön saattaminen, pohtii Lamberg. -KMN

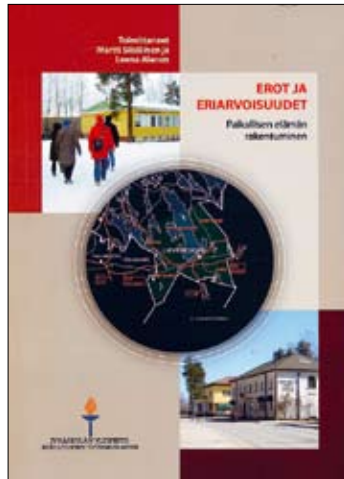
Historiateosta saa yliopiston viestinnästä 65 euron hintaan Kalevi Luomalta, puh. (014) 260 1049, 050 564 9006, kalevi.luoma@jyu.fi. Kirjan voi myös tilata yliopiston verkkokaupasta osoitteesta www.jyu.fi/viestinta/pr.

Eriarvoisuutta paikallisissa piireissä

Martti Siisiäinen ja Leena Alanen (toim.) (2009) Erot ja eriarvoisuudet. Paikallisen elämän rakentuminen. Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto.

Pienellä paikkakunnalla elävien ihmisten sosiaalisten pääomien välillä voi olla huimiakin eroja, kuten professori **Martti Siisiäisen** ja professori **Leena Alasen** toimittamassa teoksessa todetaan. Kirjassa selvitetään Lievestuoreen paikallisten verkostojen muodostumista ja eriarvoisuutta niihin kuuluvien asukkaiden keskuudessa. Sen pohjana olevassa tutkimuksessa löydettiin perusteluja esimerkiksi sukuhistorian, sukupuolen ja kouluaikaisen sosiaalistumisen vaikutuksista paikkakunnalla

saavutettuun asemaan ja omaan ko-

tipaikkaan suhtautumiseen.

Kirja käyttää tutkimusaineistoa ja sen pohjalta tehtyjä analyysejä selittäessään muun muassa nuorten kokemuksia pienellä paikkakunnalla asumisesta ja antaa selviä esimerkkejä erilaisiin sosiaalisiin ryhmiin kuulumisen merkityksestä yhteiskunnallisen statuksen ja varallisuuden kehitykselle.

Käytännön tutkimustulokset liitetään teoreettiseen viitekehykseen tulkitsemalla niitä **Pierre Bourdieuun** sosiologisen ajattelun valossa. Teos on ajankohtainen nykyisessä tutkimusilmapiirissä, jossa globalistumisen paineessa on alettu keskittyä yhä enemmän paikallisuuden merkitykseen. -RI

Rikoksia, ruumiita ja oikeuden jauhantaa

Kustaa H.J. Vilkuna (2009) Neljä ruumista. Teos.

”Yli 50-vuotiaan kynnet olivat tylsyyneet: `Kyllä, kyllä, vahvistettakoon tuomio kuin on esitetty, niinhän armollinen kuninkaammekin haluaa, lounasaika on jo käsillä´.” Tämä virke löytyy viidentenä **Kustaa H.J. Vilkunan** uuden kirjan sivulta 23, jos noudattaa Facebook-villitystä. Se kertoo myös hyvin kirjan viehätystestä. Vilkuna kirjoittaa elävästi ja hauskan vanhahtavasti, taustoittaa ja perustelee käsittelemänsä henkirikokset mainiosti.

Vilkuna kuvaa neljässä tarinassa neljä rikosta ja niiden vuosia kestäneet oikeusprosessit. Tapaukset sijoittuvat 1600-luvun lopun Uusikaarlepyyhyn, Viipuriin, Keuruulle

ja Kiteelle. Juoni etenee kuin jännitysromaanissa ja muuttuu välillä oikeussalidraamaksi. Oikeus toteutuu, tai sitten ei, ja lukijakin pääsee punnitsemaan tuomioita. Tapaus ten myötä avautuu näkymä Ruotsi-Suomen säätyihin, kaupunki- ja maaseutu-ympäristöön ja ajatteluun.

Kirjan päätteeksi Vilkuna esittelee tutkimuksensa lähtökohtia. Hän vertaa historian tutkimuksen teorioita ja metodeja rakennusteloihin, joita ilman rakennus (tutkimus) ei onnistu, mutta jotka lopullisen työn kannalta eivät ole oleellisia. Teos on hyvä esimerkki tästä. Kertomukset perustuvat laajaan tutkimustyöhön, mutta Vilkuna saa sen sulautettua yhtenäiseksi ja

kiinnostavaksi kokonaisuudeksi. -LH

Lähiruoasta lisätienestejä pienille maatiloille

YTL Antti Puuposen yhteiskunta-politiikan väitöskirja *Maaseutuyrittäjäyys, verkostot ja paikallisuus – taustutkimus pienimuotoisen elintarviketuotannon kestävydestä Keski-Suomessa* tarkastettiin 20.11. 2009. Vastaväittäjänä oli professori Hannu Katajamäki (Vaasan yliopisto) ja kustoksena professori Marja Järvelä.

Tietoperustainen työ luo viestintähaasteita johtamiseen

FM Maijastiina Rouhiainen-Neunhäusererin puheviestinnän väitöskirja *Johtajan vuorovaikutusosaaminen ja sen kehittyminen. Johtamisen viestintähaasteet tietoperustaisessa organisaatiossa* tarkastettiin 20.11. 2009. Vastaväittäjänä oli professori Riitta Viitala (Vaasan yliopisto) ja kustoksena professori Tarja Valkonen.

Laajennusta optioiden hinnan laskemisen teoriaan

FM Rainer Avikaisen matematiikan väitöskirja *On generalized bounded variation and approximation of SDEs* tarkastettiin 21.11.2009. Vastaväittäjänä oli professori Klaus Ritter (Technische Universität Darmstadt, Saksa) ja kustoksena professori Stefan Geiss.

Päivähoidon työntekijöillä on kykyä ja halua jaettuun johtajuuteen

KM Leena Haltusen varhaiskasvatuksen väitöskirja *Päivähoitotyö ja johtajuus hajautetussa organisaatiossa* tarkastettiin 21.11.2009. Vastaväittäjänä oli professori Soili Keskinen (Turun yliopisto, Rauman opettajankoulutuslaitos) ja kustoksena professori Maritta Hännikäinen.

Oppilaslähtöisen ajattelun tukeminen tärkeää liikunnanopettajien koulutuksessa

LitL Sanna Palomäen liikuntapedagogiikan väitöskirja *Opettajaksi opiskelevien pedagoginen ajattelu ja ammatillinen kehittyminen liikunnanopettajakoulutuksessa* tarkastettiin 21.11.2009. Vastaväittäjinä olivat professori Päivi Atjonen (Joensuun yliopisto) ja emeritusprofessori Risto Telama sekä kustoksena professori Pilvikki Heikinaro-Johansson.

Muotojen rinnakkaisuus eksoottisissa ytimissä

FM Markus Nymanin fysiikan alan väitöskirja *Shape coexistence in light bismuth and astatine isotopes: an in-beam and decay-spectroscopic study* tarkastettiin 23.11.2009. Vastaväittäjänä oli Dr. David Joss (University of Liverpool) ja kustoksena Sakari Juutinen.

Ystävyyssopimukset merkittäviä kansainvälisessä politiikassa

MA, Kandidatskaya Evgeny Roshchinin valtio-opin väitöskirja *Friendship in International Relations: A History of the Concept* tarkastettiin 27.11.2009. Vastaväittäjänä oli professori Jens Bartelson (Lundin yliopisto) ja kustoksena akatemiaprofessori Kari Palonen.

Isäntä-vieraskemia valaisee reseptorimolekyylien toimintaa

FM Kirsi Salorinteen kemian väitöskirja *Tetramethoxy Resorcinarene Based Cation and Anion Receptors: Synthesis, Characterization and Binding Properties* tarkastettiin 27.11. 2009. Vastaväittäjänä oli professori Olivia Reinaud (Université Paris Descartes, Ranska) ja kustoksena professori Maija Nissinen.

Äänite on mullistanut musiikin kokemisen

FL Olli Heikkisen nykykulttuurin tutkimuksen väitöskirja *Äänitemoodi. Äänite musiikillisessa kommunikaatiossa* tarkastettiin 4.12.2009. Vastaväittäjänä oli dosentti Pekka Gronow (Helsingin yliopisto) ja kustoksena dosentti Yrjö Heinonen (Turun yliopisto).

Yhteiskuntatieteellisen kriittisen realismin perusteiden arviointia

YTM Tuukka Kaidesojan sosiologian väitöskirja *Studies on Ontological and Methodological Foundations of Critical Realism in the Social Sciences* tarkastettiin 5.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Pertti Töttö (Kuopion yliopisto) ja kustoksena professori Ilkka Alanen.

Kuvausten säännöllisyys ja nollamittaiset joukot

Dr. Thomas Zürcherin matematiikan väitöskirja *Regularity of Sobolev-Lorentz Mapping on Null Sets* tarkastettiin 5.12.2009. Vastaväittäjänä toimi professori Jeremy T. Tyson (University of Bern, Sveitsi) ja kustoksena professori Pekka Koskela.

Laskennallisia malleja ohuiden kalvojen kokoonpuristumisesta

FM Tuomas Tallisen fysiikan väitöskirja *Numerical Studies on Membrane Crumpling* tarkastettiin 10.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Alex Hansen (Norges Teknisknaturvetenskapelige Universitet, Norja) ja kustoksena professori Jussi Timonen.

Nahkaruoska soi!

MARIANA SIJAMÄKI

Äänite eli c-kasetti, LP-levy, cd-levy tai mp3 on etenkin populaari- ja kansanmusiikissa keskeinen musiikin välittämisen tapa. Äänitemusiikista väitellyt **Olli Heikkinen** muistuttaa, että studiossa ei vain tallenneta äänitystilanteesta tuotettua musiikkia vaan siellä myös luodaan ääntä, jota ei välttämättä esiintyessä pystytä tuottamaan.

– Esimerkiksi ruoskaniskun äänen voi tallentaa äänitteelle lyömällä yhteen kahta laudanpätkeä ja tekemällä iskun äänelle pitkän kaiun. Käsityksemme siitä, miltä asiat kuulostavat, on pitkälti välittynyt juuri äänitteiden kautta.

Äänitteen lisäksi musiikillisia merkityksiä syntyy sävelen, sanoituksen, esityksen, visuaalisuuden ja tähtikulttiuden kautta. Heikkinen on nimennyt ne moodeiksi.

– Nuotit ovat yksi tapa välittää musiikin merkityksiä. Mutta myös sillä on merkitystä, miten kappale esitetään. Tähti-imagoa voidaan musiikin tuotannossa hyödyntää monin tavoin. Irwinkin lauloi konkurssinsa jälkeen, että ”meni saakeli rahahommat pieleen”.

Vuosien mittaan kappaleille kerrostuu uusia merkityksiä, joita alun perin ei voitu aavistaakaan. Heikkinen on väitöksessään analysoinut **Paula Koivuniemen** kappaletta ”*Sata kesää, tuhat yötä*”.

– Kappaleen alkuperäinen esitys ”*Boogie woogie dancing shoes*” luokiteltiin eurodiskoksi, mutta Paula Koivuniemen esittämänä siitä tuli Suomessa iskelmää. Koivuniemen kappaleiden eurodiskovaiikutteet ovat kuitenkin tehneet hänestä vuosien mittaan homoikonin. Hän on myös tietoisesti pyrkinyt hämärtämään rajaa rockin ja iskelmän välillä.

Heikkinen tunnetaan jyvaskyläläisen Miljoonasade-yhtyeen kosketinsoittajana. Omankin bändin kappaleista on ollut hyötyä tutkimukselle.

– Levyiltämme löytyy esimerkkejä siitä, miten luodaan ääntä studiossa – ääniä, joita ei muuten olisi olemassakaan. Tällaisia ovat muun muassa jo Beatlesin käyttämät väärinpäin soitetut äänet, jotka ovat ihan luonnonvastaisia. Niitä ei liveinä pysty tekemään, Heikkinen pohtii.

Heikkinen työskentelee populaari- ja kansanmusiikin lehtorina Tampereen yliopiston musiikintutkimuksen laitoksella ja toimii vastuuopettajana Populaari- ja kansanmusiikin maisterikoulutuksessa Seinäjoella. -KMN

Tarkempia keinoja aivotoiminnan havainnointiin

FM Andriy Ivannikovin tietotekniikan väitöskirja *Extraction of Event-related Potentials from Electroencephalography Data* tarkastettiin 11.12.2009. Vastaväittäjinä olivat professori Dennis Molfese (University of Louisville, USA) ja professori Tarmo Lipping (Tampereen teknillinen yliopisto, Porin yliopistokeskus) sekä kustoksena professori Tommi Kärkkäinen.

Kuituverkostosimulointiin perustuva tutkimus voi tehostaa paperintuotantoa

FM Pasi Miettisen soveltavan fysiikan väitöskirja *Simulations of the structure and rheology of wet webs* tarkastettiin 15.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Sören Östlund (Kungliga Tekniska Högskolan, Ruotsi) ja kustoksena professori Jussi Timonen.

Hiilinanoputkien avulla huippunopeita muisteja tulevaisuudessa

FM Marcus Rinkiön fysiikan väitöskirja *Carbon nanotube memory devices with high-k gate dielectrics* tarkastettiin 11.12.2009. Vastaväittäjänä toimi tohtori Ralph M. Krupke (Karlsruhe Institute of Technology, Saksa) ja kustoksena professori Päivi Törmä (Teknillinen korkeakoulu).

Pohjoismainen malli ei siirry yritysten mukana Baltiaan

YTL Markku Sippolan yhteiskunta-politiikan väitöskirja *A low road to investment and labour management? The labour process at Nordic subsidiaries in the Baltic States* tarkastettiin 12.12.2009. Vastaväittäjänä oli emeritusprofessori Raimo Blom (Tampereen yliopisto) ja kustoksena professori Marja Järvelä.

Ekspertit käyttävät Rorschach-testiä eri tavoin kuin muut kliinikot

FM Olli-Pekka Santalan psykologian väitöskirja *Expertise in using the Rorschach Comprehensive System in personality assesment* tarkastettiin 11.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Leonard Handler (The University of Tennessee, USA) ja kustoksena professori Jarl Wahlström.

Suomenoppijat löytävät novellin merkityksen keskustellen

FL Heidi Vaaralan suomen kielen väitöskirja *Oudosta omaksi. Miten suomenoppija keskustelelee nykyneuvellista?* tarkastettiin 12.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Jyrki Kalliokoski (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Maisa Martin.

Odotusajan musiikkikasvatus lujittaa äidin ja vauvan vuorovaikutusta

FL Kaarina Marjasen musiikkikasvatuksen väitöskirja *The Belly-Button Chord. Connections of pre- and postnatal music education with early mother-child interaction* tarkastettiin 12.12.2009. Vastaväittäjinä olivat lehtori Inkeri Ruokonen (Helsingin yliopisto) ja professori Maija Fredrikson (Oulun yliopisto) sekä kustoksena professori Petri Toiviainen.

Askel kohti täysin optista informaation prosessointia

FM Tommi Hakalan fysiikan alan väitöskirja *Applications of light-matter interaction in nanosciences* tarkastettiin 18.12.2009. Vastaväittäjänä toimi professori Wolfgang Fritzsche (Institute of Photonic Technology, Saksa) ja kustoksena professori Päivi Törmä (Teknillinen korkeakoulu).

Yliopistojen itsearviointi on tärkeä kehittämisen väline

KM Mira Huuskon kasvatustieteen väitöskirja *Itsearviointi suomalaisissa yliopistoissa: arvoja, kehittämistä ja imagon rakentamista* tarkastettiin 18.12.2009. Vastaväittäjänä toimi professori Kauko Hämäläinen (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Jussi Välimaa.

Omaelämäkerralliset unkarilaisromaanit analyysissa

MA Gábor Böhmin hungarologian väitöskirja *Önéletírás, emlékezet, elbeszélés: Az emlékező próza hermeneutikai aspektusai* tarkastettiin 19.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori István Dobos (Debrecenin yliopisto) ja kustoksena professori Tuomo Lahdelma

Ympäristö saa kultaiset nanohiukkaset muuttamaan muotoaan

FM Pentti Frondeliuksen fysiikan väitöskirja *Electronic, structural and chemical properties of gold clusters on ultra-thin oxide films* tarkastettiin 19.12.2009. Vastaväittäjänä toimi FT Núria López (Institute of Chemical Research of Catalonia, Espanja) ja kustoksena akatemiatutkija Karoliina Honkala.

Naisten lihavuus on myös yhteiskunnallinen ilmiö

YTM Hannele Harjusen naistutkimuksen väitöskirja *Women and Fat: approaches to the social study of fatness* tarkastettiin 19.12.2009. Vastaväittäjänä oli dosentti Elina Oinas (Turun yliopisto) ja kustoksena professori Marja Järvelä.

Suomenkielinen 1990-luvun lyriikka kääntyi narsistisesti itseensä

FM Outi Ojan kirjallisuuden väitöskirja *Narsismeja 1990-luvun suomenkielisessä metarunoudessa* tarkastettiin 19.12.2009. Vastaväittäjänä toimi dosentti Janna Kantola (Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Leena Kirstinä.

Parempia virhearvioita vähemmällä vaivalla

FM Anni Toivolan matematiikan väitöskirja *On fractional smoothness and approximations of stochastic integrals* tarkastettiin 19.12.2009. Vastaväittäjänä oli professori Thomas Müller-Gronbach (Universität Passau, Saksa) ja kustoksena professori Stefan Geiss.

Liiketoiminnan vastuut ovat poliittinen ilmiö

KTL Marjo Siltaojan johtamisen väitöskirja *Discarding the mirror – The importance of intangible social resources to responsibility in business in a Finnish context* tarkastettiin 9.1.2010. Vastaväittäjänä oli professori Eero Vaara (Svenska Handelshögskolan) ja kustoksena professori Tuomo Takala.

Lapsen toiminnallisen osallistumisen onnistuminen on monen tekijän summa

KM Kristine Fromin erityispedagogiikan väitöskirja *”Että sais olla lapsena toisten lasten joukossa” – Substantiivinen teoria erityistä tukea tarvitsevan lapsen toiminnallisesta osallistumisesta toimintaympäristöissään* tarkastettiin 9.1.2010. Vastaväittäjänä oli professori Eija Kärnä (Joensuun yliopisto) ja kustoksena emeritaprofessori Paula Määttä.

Väitöksiä

18.2. klo 12, Ylistö FY51. **FM liro Riihimäen** fysiikan alan väitöskirjan *Point defect mediated diffusion in intrinsic SiGe-alloys* tarkastustilaisuus. Väitöstilaisuuden vastaväittäjänä professori Reiner Vianden (University of Bonn, Saksa) ja kustoksena professori, Jyväskylän yliopiston dosentti Jyrki Räisänen Helsingin yliopistosta.

27.2. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **FL Ari Huhdan** soveltavan kielitieteen väitöskirjan *Innovations in diagnostic assessment and feedback: An analysis of the usefulness of the DIALANG language assessment system* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä emeritusprofessori Mats Oscarson (Göteborgin yliopisto, Ruotsi) ja kustoksena professori Hannele Dufva.

6.3. klo 12, Villa Rana, Blomstedtin sali. **YTM Lauri Siisiäisen** valtiopoliin väitöskirjan *Foucault's Voices: Toward the Political Genealogy of the Sonorous-Auditory* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä professori Jon Simons (Indiana University, USA) ja kustoksena professori Pekka Korhonen.

6.3. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **FM Leila Käännän** englannin kielen väitöskirjan *A multisemiotic perspective into classroom interaction: teacher turn-allocation and repair practices* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä dosentti Frijof Sahlström (Helsinki Collegium for Advanced studies, Helsingin yliopisto) ja kustoksena professori Arja Piirainen-March.

13.3. klo 12, Villa Rana, Paulaharjun sali. **FL Inka Mikkosen** suomen kielen väitöskirjan *"Olen sitä mieltä, että..." Lukiolaisten yleisönoastehtekstien rakenne ja argumentointi* tarkastustilaisuus. Vastaväittäjänä

emeritaprofessori Anneli Kauppinen ja kustoksena professori Minna-Riitta Luukka.

Tapahtumat

18.–19.2. Mattilanniemi, Agora. **XII Valtakunnalliset sosiaalityön tutkimuksen päivät**. Päivien teemana oikeudenmukainen ja kunnioittava sosiaalityö tiukan talouden oloissa. Lisätietoja: Johanna Moilanen, (014) 260 2833, johanna.s.moilanen@jyu.fi, www.jyu.fi/ytk/laitokset/yfi/oppiaineet/sto/stp2010.

10.3. klo 18, yliopiston päärakenus, C1. **Yliopiston vuosijuhla**. Vuosijuhlissa jaetaan useita palkintoja ansioituneille yliopiston työntekijöille tutkimuksen ja opetuksen saralla. Ohjelmassa on myös musiikkia ja tarjoilua. Lisätietoja: Liisa Harjula, puh.(014) 260 1043, liisa.harjula@jyu.fi, www.jyu.fi/vuosijuhla.

19.–20.3. Agora ja Mattilanniemi. **Westermarck-seuran valtakunnalliset sosiologipäivät**. Lisätietoja: Johanna Liikanen, johanna.liikanen@jyu.fi ja Terhi-Anna Wilska, terhi-anna.wilska@jyu.fi, www.westermarck.fi.

Näyttelyt

Yliopiston pääkirjaston kuu-kauden kirja. Agatha Christie *Agatha Christie yksikään pelastunut – Kymmenen pientä neekeripoikaa*. Agatha Christie kirjoitti vuonna 1939 murhamysteerin *Ten Little Niggers*. Seuraavana vuonna kirja ilmestyi Helka Varhon suomentamana nimellä *Eikä yksikään pelastunut*. Vasta viides tarkistettu painos vuonna 1968 sai suomalaisiksi nimekseen *Kymmenen pientä neekeripoikaa*. Nimi on aiheuttanut myöhemmin kaikkialla rasistisuutensa takia ongelmia. Vuonna 2003 Suomessa otettiin uudelleen käyttöön kirjan ensimmäisen painoksen nimi, ja vuonna 2007 kirjasta ilmestyi jo 26. painos. Pienoinäyttely on avoinna 28.2. saakka kirjaston aukioloaikoina. Lisätietoja: Harri Hirvi, puh. (014) 260 3453, harri.hirvi@jyu.fi, <https://kirjasto.jyu.fi/yleista/nayttelyt/2010>.

Mieleni Kalevala -pienoinäyttely. Suomalaisten kansalliseepos täyttää 175 vuotta Kalevalan päivänä 28.2.2010. Juhlavuonna halutaan korostaa Kalevalan tulkinnallisuutta runoelmana, innostaa suomalaisia lukemaan Kalevalaa ja esittämään siitä ennakkoluulottomasti omia tulkintojaan. Vapaakappaleaineistosta koottu pienoinäyttely avaa Kalevalan moni-ilmeisyyttä ja kalevalaisen mytologian elinvoimaisuutta. Näyt-

Toukkana talvehtivan täpläsiilikkeen talvikuoilleisuus todennäköisesti lisääntyy ilmastonmuutoksen myötä, kun vähälumiset ja kosteat talvet yleistyvät. Luontomuseon näyttely kertoo ilmastonmuutoksen vaikutuksesta hyönteislajistoomme.

tely on avoinna 13.3.2010 saakka kirjaston aukioloaikoina. Lisätietoja: Marja Kokko, puh. (014) 260 3385, marja.kokko@jyu.fi, <https://kirjasto.jyu.fi/yleista/nayttelyt/mieleni-kalevala>.

Mustaleski ja Havununna. Kuopion luonnontieteellisen museon kiertonäyttelyssä pohditaan, miten ilmastonmuutos vaikuttaa hyönteislajistoomme. Näyttely koostuu upeista valokuvista, kokoelmanäytteistä ja tekstiosioista. Se on avoinna 30.5.2010 saakka Keski-Suomen luontomuseossa Vesilinnassa. Museon Perintönä ympäristö -perusnäyttelyssä esitellään keskisuomalaista luontoa vanhimmasta kallioperästä 2000-luvun kohteisiin. Lisätietoja: intendentti Tanja Koskela, puh. (014) 260 3815, tanja.a.e.koskela@jyu.fi, www.jyu.fi/erillis/museo/luonto.

Schildtin pelloilla. Wolmar Styrbjörn Schildt-Kilpisen (1810–1893) syntymästä tulee tänä vuonna kulu-neeksi 200 vuotta. Jyväskyläläisen mesenaatin ja ikonin jättämä perintö näkyy sekä kaupungissa että yliopistossa. Schildtin vaikutuksen tunnistaa vaikkapa kadunnimistä, kirjastoautosta ja yliopiston instituutista. Pienoisnäyttelyyn on koottu Schildtin monimuotoisuutta ja ajankohtaisuutta peilaavia teoksia. Näyttely on avoinna 17.3.–28.5. 2010.

Omistajuuden ja omistajaohjauksen tutkimus laajenee

Jyväskylän yliopiston taloustieteiden tiedekunta vahvistaa omistajuuden ja omistajaohjauksen tutkimusta ja opetusta.

– Kokonaan uutta oppiainetta ei perusteta, vaan tema kiinnittyy Yrittäjyys-oppiaineeseen, kertoo tiedekunnan dekaani **Jukka Pellinen**.

– Yliopistossamme viime vuosina virinnyt omistajuuden tutkimusala on nousemassa akateemiseksi aluevaltaukseksi, joka tuo lisäulottuvuuden taloustieteiden tiedekunnan profiiliin. Omistajuuden ja omistajaohjauksen tutkimus ja opetus on kansainvälisestikin uutta ja entistä ajankohtaisempaa yksityisen sektorin lisäksi myös julkisella sektorilla, rehtori **Aino Sallinen** kertoo.

Omistajuuspolitiikka ja omistajaohjauksikysymykset ovat olleet päivänpolttavia puheenaiheita myös kuntayhtymien ja valtion tasolla. Lisäksi seurakunnilla, säätiöillä, ra-

hastoilla ja järjestöillä on hallussaan mittavia omistuksia, joiden hyvä omistajuus on haasteellista ja vastuullista toimintaa.

Omistaja kantaa riskin

Teeman vetäjäksi asettuu yrittäjyyden professori **Matti Koiranen**. Koirasen mukaan hyvä omistaja siirtää omistamansa kohteen seuraajalleen paremmassa kunnossa, kuin se oli hänen saadessaan sen.

– Yrittämisessä omistaja on keskeinen liikkeellepaneva voima ja samalla suurimman riskin kantaja. Perheen omistamassa liiketoiminnassa, jossa omistajuus on kasvullisempaa ja usein sydämellisempää kuin vaikkapa pörssiyhtiöissä, on haasteena omistajatahdon säilyttäminen sekä yritteliäisyyden jatkuvuus yli sukupolvien, Koiranen tähdentää.

Ellen ja Artturi Nyyssösen säätiö tarjoaa karonkkatilat Nikolainkulmasta

Kuluva vuosi on Ellen ja Artturi Nyyssösen -säätiön perustamisen 40-vuotisjuhlavuosi. Juhlavuoden kunniaksi säätiön hallitus on päättänyt tukea kaikkia Jyväskylän yliopistossa väitteleviä antamalla vastikkeetta tilat karonkkatilaisuuden järjestämiseen perinteikkäässä Nikolainkulman juhlahuoneistossa. **Edun saaminen ei edellytä apurahan saantia säätiöltä.** Ohjeet tilojen varaamiseksi löytyvät osoitteesta www.nikolainkulma.fi. Varauksen tulee merkitä "Väittelijän nimi/Karonkkavarauksen/EAN".

Tiedustelut: säätiön toiminnanjohtaja Alpo Reinikka, puh. 050 553 0952 tai alpo.reinikka@eans.fi.

PITOPOHJASUKSET ovat olleet suuri hitti kuntoilijoiden keskuudessa alkaneena vuonna. Kyseiset urheiluvälineet ovat jopa ajoittain päässeet loppumaan urheilukauppojen valikoimista. Olisiko asiantuntevien välinevalmistajien järkevämpää tehdä kaikista suksista sellaisia, että niissä olisi pitävä pohja? Kyllä olisi.

KATSON MAALAIMAISEMAA JA YMMÄRRÄN, tunnelmoi trubaduri Petri Pettersson yhteineen suosikkikappaleessaan. Ymmärryksen kategoriat eivät kuitenkaan ole minkään tunnetun teorian mukaan sidoksissa siihen, näkeekö ihminen pohtimisprosessin aikana maaseutua vai ei. On ehdottoman tärkeää, että tulevien EU-komissaarien kiistaton painopiste on tässä asiassa.

HENKILÖSKANNEREIDEN käyttö lentoasemilla arveuttaa monia matkajia. Julkisuudessa on jopa esitetty, että kyseinen laite kykenisi näyttämään ihmisen alasti. Tämän teorian voi helposti testata laittamalla tavalliseen paperiskanneriin lehden, jossa on valokuva ihmisestä vaatteet päällä. Mikäli skannauksen tulos ei ole eroottinen pin-up-kuva, esitetty hypoteesi on virheellinen.

VALELÄÄKÄRIT ovat herättäneet ymmärrettävää pelkoa potilaissa eri puolilla Suomea. Tosiasiassa kyse on ainoastaan siitä, että kyseisten lääkäreinä esiintyneiden henkilöiden työtehtävät ovat olleet vääriä. Valelääkäreitä olisi välittömästi alettava hyödyntää luulosairaiden po-

Herra X

tilaiden hoitamisessa. Mikäli sairaaksi itseään luuleva ihminen saisi keskustella rauhassa vaivoistaan henkilön kanssa, joka luulee olevansa lääkäri, potilaan välitön parantuminen olisi erittäin todennäköistä.

ON VIRHEELLISTÄ puhua rahoitusinstrumenteista. Tosiasiassa kyseiset instrumentit eivät lainkaan kelpaa musiikin esittämiseen, vaan kyse on huomattavan kömpelöstä huijausyrityksestä saada pankin asiakas ottamaan itselleen lisää velkaa. Onko itse asiassa pieni ihme, ellei tähän puututa Olympiakomitean seuraavassa vuosikokouksessa? On.

JOS TEILLÄ ei joskus ole muuta tekemistä, miettikää, millä olennaisella tavalla luksussauna eroaa tavallisesta saunasta.

+++++

VANHAT JYVÄT

+++++

Toimittajan toivomus: Ammattitaidon, ajan ja eräiden muiden tekijöiden puuttumisen tähden toimittaja ei ole saanut tätä tiedotuslehteä niin monipuoliseksi ja virheettömäksi kuin lukijakuntaa ajatellen olisi suotavaa. Tärkeitä asioita jää pois ja eräät asiat eivät saa juuri oikeata ja parasta mahdollista muotoa. Lukijakunnan vireä mielenkiinto rohkaisee toimittajaa tässä yhteydessä vetoamaan lukijakunnan apuun. Pyydämme että lukijakunta esittää meille toivomuksia ja kenties lähettää jopa julkaistavaa materiaalia. Samalla vakuutetaan että mitään ei ole jätetty pois tai lisätty ilkeämielisyiden tai henkilökohtaisen kaunan perusteella.

+++++

Yliopiston tiedotuslehdessä nro 8/1967 oltiin perusasioiden äärellä. Tiedonjyvän toimitukseen voi edelleenkin lähettää toiveita ja julkaistavaa materiaalia.

Tässä sarjassa kaivetaan esiin tiedotuslehden vanhoja uutisia.

+++++

Locally Global in Kortepohja

The student village in Kortepohja offers a unique mode of living for the students of the University of Jyväskylä. Its atmosphere is closer to that of a community than a regular suburb. The village residents contribute to their own and their neighbours' living conditions by means of democracy and by participating in the various activities organized by the village's recreational committee (KVAT). A great deal of attention is paid to protecting the environment, and the student village provides several methods of recycling.

– It is also possible for the residents to grow their own vegetables by taking part in KVAT's gardening club in the summer, reminds Secretary of the Kortepohja Student Village **Mari Lähteenmäki**.

Wiktör Zaremba, from Poland, is a PhD student in Corporate Environmental Management and currently lives in Kortepohja. He volunteers in Kierukka, which is a recycling centre for household items that have been disposed of but are

Mari Lähteenmäki and Wiktör Zaremba.

still usable. In addition, he has come up with an invention that has made the student village even more environmentally friendly. As a result of Wiktör's initiative, "Cardboard Monsters" inhabit the village laundry rooms in order to facilitate the recycling of cardboard boxes.

– I noticed a pile of cast-off cardboard boxes in the laundry room of our building and collected them for recycling. I thought about how important it would be to get people to remember to recycle cardboard boxes and came up with a monster that eats them!

Culture cultures on campus

– We make culture, says chairman of the Subcommittee for Cultural Affairs of the Student Union of the University of Jyväskylä, **Tero Uuttana**, when asked about the tasks of the subcommittee.

And culture is indeed what they do: ranging from Jyrock to Kampus Kino, and from parties for the freshmen to organizing cultural trips and flea markets.

– We are also planning a graffiti map of Jyväskylä, which will introduce people to the graffiti culture of

the city.

Uuttana says that the activities of the Subcommittee for Cultural Affairs are based on the people involved. And this seems to be just as the students like it.

– The Kampus Kino shows attract an audience of approximately 100 people, and Jyrock festival has been sold out for the past couple of years.

Jyväskylä is a good city in which to get involved with culture.

– There are many choirs to choose from, if you just have the time. There are a lot of people involved in music, and rehearsal facilities and instrument repairs are readily avail-

able, say **Satu Eskelinen** and **Katri Koivulampi**, both of whom play in Sinfis, the symphony orchestra of the University of Jyväskylä.

Laura Happonen and **Enni Kokkonen** are active in the University Student Theatre, which celebrates its 50th anniversary this year. The theatre gives an extra boost in one's studies and helps us to escape from the stresses of everyday life.

– The most important things about being involved in the cultural scene are the community and the network, which help in many situations, say Happonen and Kokkonen.

Futsal fever in Jyväskylä

Approximately 25 million people around the world play futsal. The sport is especially popular in South America. For example, it is claimed that more people play futsal in Brazil than play football. Indeed, many football superstars such as Ronaldo, Sócrates, and Romario started their careers with futsal and developed their ball handling skills to the highest standard.

Team Kampus Dynamo competes in Finland's top Futsal league and has done well in its first league season. At the beginning of the season, player-coach Samu Kytölä said that the team aimed to keep its position in the league without going through qualifying games. The team has now achieved this goal. In the autumn season, KaDy enjoyed its position as the underdog and took one win after another. The league series ends on the 13th of February, after which the four top teams qualify for the playoffs.

– Getting to the playoffs is not an official goal, but, of course, we are in it to win it. The last home game of the league series is on the 7th of February.

The name of the team reveals Kampus Dynamo's connection to the University of Jyväskylä. The team is founded by students at the University and about half of the current players are, in one way or another, members of the University community.

Keski-Suomen ja tieteen isä

Mikä?

Wolmar Styrbjörn Schildtin rintakuva. Rintakuva on valmistettu kipsistä vuonna 1885. Sen tekijä on Johan Erland Stenberg, joka on valmistunut kansakoulunopettajaksi Jyväskylän seminaarin ensimmäiseltä vuosikursilta vuonna 1867. Stenberg jatkoi opintojaan ja valmistui myöhemmin kuvanveistäjäksi. Rintakuva on kuulunut jo kasvatustieteellisen korkeakoulun taidekokoelmaan. Kuvan pronssisen rintakuvan teki kipsisen pohjalta kuvanveistäjä **Timo Kara** vuonna 1999.

Kuka?

Wolmar Schildt (1810–1893) teki elämäntyönsä Jyväskylän piirilääkäriinä. Hän oli kotoisin Laukaasta, ruotsinkielisestä aatelisperheestä. Tästä huolimatta Schildt teki toisen uran suomen kielen sinnikkäänä puolustajana ja kehittäjänä. Jyväskylässä Schildt osallistui muun muassa maamme ensimmäisen suomenkielisen oppikoulun, Jyväskylän säästöpankin ja sanomalehden perustamiseen. Hän perusti myös Jyväskylän yliopistorahaston vuonna 1860.

Miksi?

Tänä vuonna vietetään Wolmar Schildtin syntymän 200-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuoden ohjelmaa suunnittelee neuvottelukunta, jonka puheenjohtajana toimii Jyväskylän sivustajohtaja **Laila Landén**. Neuvottelukunnassa Schildtin sukua edustaa **Kristiina Lehtinen** (os. Schildt), joka on Wolmar Schildtin pojanpojantytär.

– Wolmar Schildt sai paljon aikaan, koska hän oli tarmokas, päättäväinen ja itsepäinenkin. Hän ei antanut helposti periksi. Toisaalta Schildt oli myös seurallinen, ihmisystävällinen ja lapsirakas. Monet oppikoululaiset saivat kodin Schildtien luota, kertoo Lehtinen.

Lehtisen mielestä tärkeintä olisi tuntea Schildtin merkitys nimenomaan suomen kielen kehittäjänä.

– Hän halusi lisätä suomen kielen

PEKKA HELIN

arvostusta ja käyttää sitä niin hallinnossa kuin opetuksessakin. Tämä työ oli valtakuunnallista, ja Schildt onnistui vaikuttamaan muun muassa vuoden 1863 kieliasetukseen, jossa suomen kielen asema ruotsin rinnalla tunnustettiin.

Schildtin keksimiä suomen kielen sanoja ovat esimerkiksi tiede, taide, henkilö, sivistys, yleisö ja esine. Hän yritti myös uudistaa oikeinkirjoitusta kehittämällä niin sanotut venykekirjaimet.

Schildtin juhlavuoden järjestelyissä ovat mukana yliopiston ja kaupungin lisäksi myös Lääkäriseura Duodecim sekä Jyväskylän lyseo.

– Suunnitelmassa on muutama näyttelyn rakentaminen sekä verkkonäyttelyn kokoaminen Schildtistä ja Cygnaeuksesta. Verkkonäyttely valmistuu maaliskuuhun. Schildtiä muistetaan myös Jyväskylän kirjamessuilla 27.–28.3., Keski-Suomen päivänä 18.4. sekä Athensis Finlandiae -tapahtumassa kesällä. Luvassa on myös seminaareja ja Schildt-kävelykierroksia kaupungilla. Ja ennen kaikkea paljon uutta tietoa Wolmar Schildtistä, Lehtinen lupaa. -KMN

Lähteenä on käytetty muun muassa Pirkko Audejev-Ojosen artikkelia Venytysmerkkilöt – Wolmar Schildtin omat kirjaimet, joka on julkaistu yliopiston kirjaston tiedotuslehti Verkkouutisissa joulukuussa 2006.

Kampus voisi pärjätä Talentissa

Kuka olet ja mitä teet?

Olen **Miikka Mäkelä**, opiskelija ja ihan leppoisa kaveri.

Mitä Jyväskylän yliopisto sinulle merkitsee?

Siellä opin motorisia taitoja sekä opettajuutta ja löysin tanssin.

Mitä mukavia muistoja opiskelua ajoilta Jyväskylässä jäi?

Uimahyppykurssi ja viittomakielen kurssi olivat hauskoja, samoin kaikki opiskelijariennot. Mukavia muistoja liikunnan parista.

Voitit viime marraskuussa Suomen Talent-kilpailun. Miten kuvailisit sitä, mitä esität Talentissa?

Se on sekoitus commedia dell'arte -teatteria, tanssia ja akrobatiaa.

Mitä haluat esityksilläsi kertoa?

Yritän ennen kaikkea tehdä hauskan esityksen, koska naurua mahtuu maailmaan. Toisaalta haluan muistuttaa, että puhuttu kieli ei ole aukotonta vaan monimerkityksellistä. Esityksissäni haluan tuoda esille, että asiat voi ilmaista monella tavoin. Lisäksi esityksistäni voi nähdä, että ihmisen keho on mieletön väline – se venyy muuhunkin kuin urheiluun tai sohvalla makoiluun. Kehoa pitää käyttää viisaasti.

Mitä tavoitteita ja haaveita sinulla on?

Haluan kehittyä entistä paremmaksi tässä, mitä teen. Olisi kiva viedä esityksiä erityisesti lapsille ja nuorille. Toki sitä haaveilee isoistakin jutuista, kuten TV-ohjelmista ja elokuvista.

Jos Jyväskylän yliopisto osallistuisi Talent-kilpailuun, niin mitä sinne kannattaisi lähettää?

Lähettäisin sinne yliopiston kampuksen, Ilokiven ruokalan, Yliopistoliikunnan ja mun ihanat opettajat liikunnalta sekä opettajakoulutuslaitoksesta.

Fanikysymys (Venla, 9 v.): Onko sinulla lemmikkieläintä?

Ei ole. Tykkään kissoista ja pienistä söpöistä koirista, jotka eivät hauku. Puput ovat myös söpöjä. Puhuvat linnut ovat

kiinnostavia, ja jostain syystä myös hait viehättävät minua. Nuorempana minulla oli pupu ja hamsteri. Villakoiria löytyy välillä sängyn alta, vaikka olenkin innokas siivooja.

Mitä haluaisit kysyä tämän palstan seuraavalta haastateltavalta?

Miten kouluinstituutiota tulisi kehittää vai pitäisikö sitä kehittää?

Kirsi-Marja Nurminen

Miikka Mäkelä eli Motoriikka-Miikka, 27, on valmistunut liikunnanopettajaksi Jyväskylän yliopistosta keväällä 2009. Tällä hetkellä hän opiskelee Teatteri-korkeakoulussa tanssinopettajaksi.

Tällä palstalla esitellään median esiin nostamia, ajankohtaisia, Jyväskylän yliopistoon jollakin tavoin liittyviä henkilöitä.

Sonaatti

Tarjoamme elinvoimaa ja makuelämyksiä

